

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

A válság.

Budapest, szeptember 8.

Holnap délután a király visszautazik Bécsbe. Galiciába megy-e onnan, vagy harmadszor is visszatér-e Budapestre? — senki sem tudja. Az a valószínűbb, hogy nem jön vissza. A jelek legalább arra mutatnak, hogy a korona nem látja komoly célját a további kihallgatásoknak.

Nagyon jellemző, amit a *Neue Freie Presse* a legkompetensebb forrásból közöl. Ez a legkompetensebb forrás így nyilatkozott volna:

— A király a magyar válság rendjén idáig huszonkét audienciát adott, azokról természetesen nem szólva, amelyeken a még hivatalban működő szakminiszterek előterjesztéseit hallgatta meg. Az államférfiak, akiknek alkalom volt álláspontjukat az uralkodó előtt kifejtetni, három kategóriába sorolhatók: voltak a királynál olyanok, akik *nem tudnak*, olyanok, akik *nem akarnak* s végül olyanok, akiknek programját a korona nem teheti magáévá. Meghívta és meghallgatta mindazokat, akikből Magyarország politikai és államférfiúi tartalékja rekrutálódik. Tessék már most elgondolni, hogy minő helyzetben van a király, kit választson, kit vonjon be a lehetséges kombinációkba és kit zárjon ki azokból?

Tebát huszonkét audiencia, az egész politikai és államférfiúi tartalék bevonása s az összes látható kövek megmozgatása után a király egyszerűen nem tudja, hogy *mit lehetesen még megpróbálna*. És nincs senki az oldalán, aki neki tanácsot tudna szolgálni. Sőt Bécsben keresztül hallani már olyan hangot is, mely *Szell* Kálmán második meghívását azzal okolja meg, hogy gróf *Khuen-Héderváry* még ma sincs elég jól informálva a magyar viszonyokról és az ő tájékozatlan tájékoztatásai birták rá az uralkodót, hogy végre alapos információkért *Szell* Kálmánhoz forduljon. Hát az mindenesetre egyik legszomorubb momentuma az egész válságnak, hogy a korona

maga kénytelen átlátni, mennyire tanácstalanul áll a lehetetlen helyzettel szemben. Pedig ha a korona körében azt már meg tudják állapítani, hogy figyelembe vették Magyarország egész politikai és államférfiúi tartalékját, és azt is konstatálni tudják, hogy ez a tartalék három kategóriába bomlik, akkor igazán természetes konzekvenciának kínálkozik, hogy mit lehet még csinálni. Azok nem használhatók, akik *nem tudnak*. Azokra nem lehet támaszkodni, akik *nem akarnak*. Marad az a harmadik kategória, melynek programját a király nem akarja magáévá tenni. *Hát akarja*. Ennyi az egész. És más mód nincs.

A király azonban elutazik és talán egyelőre vissza sem jön. Ennek egyetlen kihatározható értelme az, hogy gondolja meg magát a nemzet és engedjen. De föltehető-e a nemzetről, hogy még meggondolhatja magát? Tíz hosszú hónapban keresztül egyebet sem tett, mint meggondolta magát. És miután meggondolta magát, azt mondta, hogy latba vetvén mindent, gazdasági kárt és politikai szenvedéseket, mégsem szándékozik tovább eltérni, hogy nemzeti nyelve a hadseregben egyszerűen kiszorítottassék. Ha tíz hosszú hónapban keresztül ez az óhajlás és ez a követelés nem gyöngült, hanem ellenkezőleg, folyton erősödött, sőt erősödik még ma is: miből táplálkozhatik az olyan föltevés, hogy a királynak csak el kell utaznia haragosan és akkor a nemzet meggondolja magát és enged? Szó sem lehet ilyesmiről. Nincs Magyarországon olyan párt, olyan frakció vagy akár csak olyan komoly ember is, amelyik vagy aki a királyt akarna szomorítani. De olyan sincs, aki az egész nemzetet dobna siralomba csak azért, hogy a király homlokáról egy vékonyka ránc elsimuljon. Szomorú emberek nem valók vizsgálóknak. Ez a nemzet csupa szomorúság és elkeseredés: oktalanúság fölé azt várni, hogy feledvén a maga baját, elrohanjon megvizsgálni a királyt. Szomorú a király? A nemzet is szomorú. Az egyiknek engednie

kell? A nemzet nem engedhet. A király számára pedig a két hasznavehetetlen kategórián kívül ott van még a harmadik kategória: a tartaléknak az a része, melynek programját a korona idáig nem tette magáévá. Ez a harmadik kategória rejti a megoldást. Ebben a kategóriában van az a csodaszere, mely lehetővé teszi a szomorúságot úgy a király, mint a nemzet arcáról.

Mindettől azonban nagyon messzi vagyunk még. Ma általános a szomorúság és az elkeseredés. A király még segít magán: elutazik. De a nemzet nem utazhatik el. Várnia kell. És várni is fog. Elvégre a várásra trenirozva vagyunk, magyarok.

(A mai kihallgatások.)

A király ma délelőtti gróf *Goluchowski* Agénor külügyminisztert fogadta magánkihallgatáson. A külügyminiszter holnap, a királylyal egyidejűleg utazik el Budapestről.

Délután egy órakor a király gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnököt is hosszabb kihallgatáson fogadta.

(A király elutazása és a válság.)

A király holnap elutazásának a politikai helyzetre való vonatkozásáról a félhivatalos *Budapesti Tudósítói* éjszakai kiadásában ezt közli:

A király 6 felsége holnap Bécsbe utazik, hogy kegyeletes kötelességet teljesítsen. Ő felsége a hó 12-ig marad Bécsben, honnar. azután a lovassági hadgyakorlatokra Galiciába megy. Minden jel arra mutat tehat, hogy az uralkodó eltávozik a budai királyi váraktól, a nélkül, hogy jelenlegi budapesti tartózkodásának célja elérhető volna. A kabinetválságok oly megoldását ugyanis nem találták meg, amely egyuttal a már hónapok óta dúló parlamenti válság megoldását is jelentette volna. Ha már most 6 felsége jelenleg Budapestről eltávozik, a nélkül, hogy a válság megoldatott volna, ez még korántsem azt jelenti, hogy az ezen áldatlan állapot megszüntetésére irányuló törekvés megakad. Végre is feltehető, hogy a korona Budapesttől távol is folyton a legkomo-

TÁRCA

A néni.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Ira: *Jeanne Marni*.

Louise Marain, huszonnégy éves, nyulánk természetű, halványarcú. Sötétkék szeme alatt sötét árnyék. Ötöztöke egyszerű, de csinos.

Savoncruné negyvenhétéves, arca széles, vöröses, mosolygó. kissé őszülő, erősen hátrafésült hajára kámszafarmájú fehér pamutál borul. Nagy kék kötenyt visel, amelyen zsebok vannak, a térdén kocsart tart.

A jelenet egy közúti kocsin játszódik le a La Villette-Champ-Elyées-vonalon egy ősi estén, nyolc óra tájban. A kocsi megáll a Boulevard Malesherbes sarkán, a kalauz kiáltja a számokat: 74, 75, 76, 77...

Louise: 78... itt... itt...

(Átadja a jegvét, gyorsan beszáll és leül, az egyetlen üres helyre *Savoncruné* melé, aki eleinte észre sem veszi.)

Savoncruné (gyöngén megérinti a karját): No, olyan büszkék lettünk, hogy észre sem veszünk régi barátainkat?

Louise: Ah, maga az, *Savoncruné*? Nem, ezt igazán nem gondoltam volna... Hogy van?

Savoncruné: Meglehetősen. Nem panaszkodhatom. Az étvágym jó, csak ne lennék ilyen vastag. De maga? Hja, mindenkinek megelégedettnék kell lennie a maga állapotával. (Nevet.)

Louise (mosolyogva): Persze... Hat az üzlet hogy megy?

Savoncruné: Csak, csak... Az ember valahogy keresztülvereszi magát.

Louise: És a leánya?

Savoncruné: Ő, ő egészen olyan, amilyen volt. Mindig a könyveket bujja. Se lát, se hall, ha könyv van előtte. Tanítónő szeretne lenni valamelyik állami iskolában. A legnehezebb állás, amit csak képzelni lehet, én legalább úgy gondolom. De őt semmi sem riasztja vissza.

Louise: De hát nem szakad meg a feje annyi tanulástól?

Savoncruné: Öröme telik benne. Az urammal jobb szeretnék volna, ha a boltban segít nekünk. Hanem hát nem azért vagyunk, hogy a gyermekeinket boldogtalanná tegyük. Ha nem éri el a célját, az sem lesz valami nagy szerencsétlenség. Akkor legalább nem viseljük seumiért sem a jellelősséget, én, meg *Savoncruné*.

Louise (elgondolkozva, minden keserűség nélkül): Hisz jó szülei vannak, a maguk lánya igazán meg lehet elégedve.

Savoncruné (habozva): Régen nem látta már a néniét?

Louise: Két éve már, hogy nem láttam... azóta...

Savoncruné: Amióta nem lakik nála?

Louise: Igen. Hogy mint megy a dolga?

Savoncruné: Azt hiszem, egészen jól. Ritkán beszélnek vele... azaz hogy csaknem soha. Jó reggelt... Jó estét... Esik... Szép időnk van — ez az egész. Neki is megvan a maga dolga, jómagam sem hanyélek, bizony nem ér rá az ember tecegni. (Rövid szünet): Hát még mindig haragban vannak?

Louise: Nem... csak...

Savoncruné: Sohasem akar már kibékülni vele?

Louise: Ő, semmi kifogásom sincs ellene, az egész csak azért van... mert Viktor... De hát minek is untassam mindezzel? Hiszen semmi célja sincsen.

Savoncruné: De talán jólesik mégis, hogy egyszer beszélhet a dologról?

Louise (elfordul): Ő *Savoncruné*.

Savoncruné: Persze, persze... Kicsikém... Persze... Hiszen csak a szemére kell nézni. Meglátni, hogy többet sir, mint nevet... Ugyan, hiszen úgy is tudhatná, hogy áll a dolog. Végül mégsem vette el feleségül... A maga szép Viktorja... Vagy nincs ugy?

Louise (lehajlja a fejét).

Savoncruné: Nos, hát aztán? Szép kis história. Es most itt van la és már ugyan elkésett... Mindig csak szerencse, ha a férfi nem hagyja cserben a leányt.

Louise (elémken): Viktor derék ember. Csak nem szenvedheti, ha kényszerítik valamire. A maga feje után szeret járni. Es ha valamire kényszeríteni akarják, akkor megvadás. A néni nagyon rárontott.

Savoncruné: Hogyan?

Louise: Mert... Tudja, még akkor, amikor eljárt mindig hozzám...

Savoncruné: Ő, emlékszem még rá, mintha csak tegnap történt volna.

Louise: Egyszeren pedig keresete volt... tíz frank napjában. En pedig madame Cordelynél öt frank hatvanra vittem. Nem jártunk volna rosszul, ha összekerültünk. Magam is taáltam ki mintákat és azokat nagyon jól fizették. Varni is tudok s nem jövök zavarba, ha valami csinosabb

lyabban foglalkozni jog a rendkívüli nehéz és bonyolult problémával és magától érthető, hogy ha időközben az 1867-iki kiegyezés és a szeretlenül megóvándó felségjogok szempontjából elfogadható javaslatok történnek a kérdés megoldására, ő felsége a távolban is a legkomolyabban foglalkozni ezekkel, úgy, hogy a válság megoldása ő felsége távolléte alatt halasztást alig szenvedne.

(A t. Ház rendkívüli ülése.)

Ellenzéki körökben ma, egyrészt a válság elhúzódása, másrészt gróf Tisza Istvánnak egy állítólagos nyilatkozata miatt szóba került, hogy a parlament rendkívüli ülésének összehívását kellene kérni. A terv egyelőre nem alakult ki s a Budapesten időző ellenzéki politikuskok meg akarják várni, míg ezt a kérdést a válság rendjén fölmerülhető újabb események teszik aktuálissá.

Gróf Tisza István állítólagos nyilatkozatára nézve egyébként Tisza távollétében Kristóffy József a következőket mondotta el egy újságíróknak:

A szabadelvű pártkör nagytérnek középen félkörbe állva beszélgettünk a legújabb eseményekről, amelyek gróf Andrássy Gyula, Hieronymi és gróf Tisza Istvánnak újabb meghívásához kapcsolódtak. Ekkor lépett közénk gróf Tisza István s nem annyira a tőle megszokott hidegséggel, mint inkább bánatos rezignációval a következőket mondotta:

Ő felsége a király hajlandó elmenni az engedmények terén azon határig, ameddig azt a hatvanhetes törvény alapelvei megengedik. Ezen engedmények nemcsak, hogy kimerítik, de jóval felülhaladják azon nemzeti kívánalmakat katonai téren, amelyek azelőtt a nemzeti párt programjában foglaltak. Nincs tehát semmi ok arra, hogy ezen engedményeket a szabadelvű párt magáévá ne tehesse, s azok mellett egységesen tömörülve állást ne foglaljon. Aki ezen eredményeken túlmegegy, az nem őszinte híve a hatvanhetes alapnak, s ezt kell megértenni az országban mindazokkal, akik a 67-es kiegyezést eddig támogatták. Aki ennek dacára, a mai helyzetben mégis többet követel, az konfliktusba idézhet elő a nemzet és a korona között. Már pedig én forradalomba menni, golyó és akasztófa elé állani nem akarok és a nemzetet sem akarom oda vinni. Mert egy ilyen küzdelemben elhullhat százszor ember s a nemzet ezt még kiaverheti, de ha a puccs nem sikerül s a nemzet alkotmánya veszélybe jut, a nemzet saját presztízst és örökro elveszítheti.

Nem áll tehát az, mintha Tisza István, a lapok közlései szerint, fenyegető hangon a következőket mondotta volna:

— Aki még ezután is megakasztja a parlamenti munkát, az a forradalmat akarja és az legyen elkészülve, hogy a golyó vagy akasztófa elé áll.

Nagyon jól emlékszem az egész jelenetre. Tiszának sem arca, sem hanghordozása, sem

kifejezései egy szemernyi fenyegetést sem tartalmaztak, hanem azon férfiú benyomását tette, aki a jövőbe nézve, nem kutatom, helyesen vagy helytelenül, az országot fenyegető katasztrófától retteg. Különben is nem szabad elfelejteni, hogy ő csak a saját személyéről beszélt, csak azt jelezte, amit ő maga nem akart tenni. Végül hangsúlyozom, hogy oka sem volt fenyegetőzni, mert hiszen bizalmas elvtársai előtt nyilatkozott, akik az engedmények kérdésében álláspontját osztották és szavai nem voltak a nyilvánosságnak, így az ellenzéknek sem szánva.

(A nemzeti követelések mellett.)

Nyittrármegyei választókerületének összes szabadelvű választópolgársága vasárnap Nyittrán pártgyűlést tartott Rudnay Sándor képviselő elnöklésével a nemzeti követelések dolgában s elfogadta egyhangulag gróf Esterházy Jánosnak, a vágszerdahelyi szabadelvű párt elnökének következő határozati javaslatát:

A magyar nemzeti állam hatalmi állásának fejlesztése és ennek megfelelően a magyar nemzet egységének szorosabbra fűzése hazánk minden igaz polgárának politikai végösszját alkotja. Ennek megfelelően bennünk az a meggyőződés érelődött meg, hogy államiságunk megizmosodásával politikánk az eddigint határozottabban magyar nemzeti szemben kell érvényesülnie. E politika érvényesítésének természetes folyamata, sőt elengedhetetlen feltétele, hogy „a magyar hadseregnek, mint az összes haderő kiegészítő részének” szellemében, nyelvében és jelvényében is érvényesüljön a magyar jelleg, mert e nélkül a magyar nemzeti állam kiépítése lehetetlen. Ennek fogva Nyittrármegyei szabadelvű pártja ama kéréssel fordul az országos szabadelvű párt-hoz, hogy a nemzeti követelmények címe alatt összefoghat és a debreczeni szabadelvű párt napirenden levő határozatában is már körvonalozott, a magyar nemzet életörvényeiben gyökerező jogainak az ország helyzetének, politikai viszonyainak és erőforrásainak bős mérlegelésével érvényi szerezni sziveskedjék.

E határozatot távirati úton azonnal közölték az országos szabadelvű párt elnökségével és a debreczeni szabadelvű párttal.

Nagykarólyból jelentik: A nagykarólyi választókerület szabadelvű polgársága ma délután megtartott népes gyűlésén egybangu határozattal hozzájárult a debreczeni szabadelvű párt ismert határozatához, azzal a megtoldással, hogy a katonaság, illetve a magyar hadsereg a magyar alkotmányra is tegyen esküt. A gyűlésen megjelent Domahidy országgyűlési képviselő is. Közteszéssel fogadták Nemestóthi Rozs és dr. Nagy hazafias beszédei is. A határozatnak a képviselőházhoz való benyújtásával Domahidy képviselőt bízták meg.

Iglóiról táviratozzák: Az iglói választókerület szabadelvű pártja ma ülést tartott a nemzeti követelések tárgyában. Wiland Artur pártelnök megnyitotta a nagyon látogatott ülést, amelyen első sorban a választók körében megjelent képviselőt, Münnich Aurélt

tüdvözölte, Rottenberg Márton lelkes és hazafias szellemű áthatott beszéd kíséretében elfogadásra ajánlotta a következő határozati javaslatot:

Az iglói szabadelvű párt, áthatva a nemzeti követeléseknek méltányos, jogos és szükséges voltáról, elérkezettnek véli az időt arra, hogy a követelések minden pártiszínéről megtisztultan az egész magyar nemzet jogszertű aspirációi gyanánt jutassanak ikozatosán érvényre: a debreczeni szabadelvű pártnak ebben az irányban hozott kezdeményező határozatát bázafias lelkeséssel tüdvözli és mert azt a maga részéről is szintén óhajlja, az abban foglalt kívánásokkal mielőbbi megvalósítását kívánja.

Ezután Münnich Aurél nyilatkozott a katonai kérdésben. Az újonclétszám felemelésének szükségességét hangsúlyozta, de elismerte, hogy a nemzetnek joga van óhajtatásokat nyilvánítani és nemzeti követelményeket kívánni. Ezt ő is kívánja, de ragaszkodik az 1867. XVII. t. c. 11. és 12. §-ában lefektetett jogok teljes épségben és tiszteletben tartásához; ilyen értelemben támogatni kész minden törekvést, amely a katonai nevelés magyarrá tételét előzoza, követeli a jelvénykérdés közjogainak megfelelő megoldását, a magyar tisztok magyar ezredekben való elhelyezését, esetleg új katonai intézetek felállítását, különösen egy műszaki akadémia létesítését és ezzel kapcsolatosan a honvédségnek tüzérsggel való ellátását, a magyar erő megfelelő használatát a katonai intézetek részére, több magyar alapítványi hely létesítését. Végül foglalkozott a két-évi szolgálati kérdéssel, megvilágítván annak előnyeit, de az azokkal kapcsolatos nagy anyagi követelményeket is.

Ezután a pártgyűlés a Rottenberg Márton által benyújtott határozati javaslatot egyhangulag változatlanul elfogadta.

(Virilizmus az exlexben.)

Nagyváradról táviratozzák: Dr. Sarkady Lajos iparkamarai titkár, bizottsági tag, indítványt nyújtott be a városhoz, hogy a virilista névsor összeállítására vonatkozó miniszteri rendeletet ne hajtsák végre az ex-lexben. Az indítványt a csütörtöki közgyűlésen fogják tárgyalni.

(A katonák visszatartása.)

Nagyváradról táviratozzák: A szocialisták holnap, szerdán este négy óráig akartak tartani, amelynek előja volt: tiltakozni a harmadik évüket szolgáló katonák benntartása ellen. A gyűlést, mivel sötét este akartak tartani, a rendőrség nem engedélyezte.

(„Mi történjék Magyarországon?”)

Ezzel a címmel a bécsi Reichswehr mai száma vezércikkét közöl, melyben tromba hazugságnak mondja azt, hogy a magyar parlament kisebbséggel obstruálna. A Reichswehr persze nem a kisebbséget akarja menteni, hanem az egész parlamentre akarja ráteríteni a vizes lepedőt. Mert azt mondja, hogy nem a kisebbség obstruál, hanem az egész parlament, kisebbség és többség egyaránt. Aztán a bécsi újság azt javasolja, hogy terjeszzenek a magyar parlament elé indítványt, melyben megkérdik a törvényhozást, illetékesnek tartja-e magát és igazán komoly szándéka-e, hogy a királytól

De ráam sem hallgatott.

— Te csak menj hozzá, ha el akart venni, mielőtt örökölt, most is el kell hogy vegyen. Menj hozzá, én mondom.

És kitzukolt az ajtón. A kiverő kutyánál is rosszabbul éreztem magamat. Két órahosszat álldögáltam az utcán és sirtam. Azután futottam, mindig messzebbre futottam, mint az örült, éjtem idején. Ejtélre megint a nénémhez mentem. Nem bocsátott be. Akkor aztán Viktorhoz mentem. Már aludt. A pamlagon ott hevert a ruhám, a holmim. Mikor megláttam, úgy éreztem, mintha nem is az én ruhám lett volna, hanem valami más Louisenak a levett ruhája, aki meghalt... Aztán elájultam (Az izgatottságtól nem tud tovább beszélni.)

Savoncruné (hőnyekkel a szemében): Szegény gyermekem... És Viktor?

Louise: Hiszen már elmondtam. Bosszankodott, amiért kényszeríteni akarták.

— Akkor házasodunk, amikor akarom, amikor nekem tetszik, s nem bizonyos, hogy egyáltalában tetszik-e nekem.

Ezt hallom most mindennap.

Savoncruné (feláll): Itt vagyunk már a Place Blanchénál. Le kell szállnom. Ah, Istenem, igazán nyomorúság. Mi hasznunk van nekünk aszszonyoknak egyáltalában az életünkben? Nem érdemes kinlődni. Isten áldja. Csak bátorságl Sok szerencsét! Nyujtsa ide a kezekejét...

(Meggráza a kezét.) Messzi lakik még?

Louise: Félóránra.

Savoncruné (távzobán): Nem unatkozik olyan sokáig egymagában?

Louise: Ó nem, annyit kell gondolkoznom...

zubbonyt kell csinálni. Nem akarok vele dicselkedni, de így van, Savoncruné asszony.

Savoncruné: Igen, tudom, maga mindig olyan ügyes volt, de hát miért is nem történt meg az a házasság?

Louise: Istenem, a rossz sorsom úgy akarta, hogy Viktor örököljön. Nem volt valami sok, mindössze néhány száz frank... Szóval, egy péntek este szokás szerint hozzánk jön. De nem volt olyan jókedvű és csinos, mint máskor, mintha valami nagy gondja lett volna.

— Ostoba egy dolog — dünnyögte — oda kell utaznom a miatt az örökség miatt, amit a bácsim, Scipio, rámhagyott.

— Ugy? — mondta a néni — Jómódu volt a bácsi?

— Ó, néhány ezer frank csak akad — feleli Viktor.

Természetesen nem tudta még bizonyosan, hogy mennyi és azért mondok ennyit, mert úgy remélte.

— Akkor hát kívánok magának szerencsés utat és jöjjön vissza mielőbb egészséggben — mondta a néni, én pedig egy üveg fehér borért és egy liter gesztenyéránt mentem, aztán egy óra mulva elment, úgy, mint máskor.

Savoncruné: Szóval úgy, mint egy férfi, aki tudja, mi a tisztesség... nemde Louise?

Louise: Igen, úgy is volt akkor. De alig ment le a lépcsőn, rákezd a néni:

— No majd meglátod, milyen nagyra les, ha a péntek meglátja. Majd vigyázhatsz arra, hogy állj meg előtte.

Aztán mindenfelét mesélt róla a néni, nekem azonban ugyancsak mindegy volt. En már csak olyan vagyok, hogy ha valakit megszeretek, nem bánom, akármit is beszélnek róla mások.

Savoncruné: Magam sem vagyok másként. Az ostobaságig megyek a bizalmammal. Alig tíz éve, hogy kezdtem nem hinni az emberekben. Hát aztán?

Louise: Tehát megyek másnap a műhelybe. Éppen nem volt sok dolog és így hat órára megint hazajöttem. Az ajtó zárva. Kérezősködöm a szomszédoknál, de senki sem tudta, hova ment a néni. Elmegyek a portásúhoz:

— Ugyan hol van a néni?

— Rögtön visszajön — feleli — na, éppen itt van.

És csakugyan ő volt s olyan furcsa arcot vágott.

— Honnan jössz? — kérdelem.

— Viktortól.

— Mit csináltál nála?

— Odavittem a holmidat.

— A holmimat? ... Mit jelentesz ez? —

Egészen belezavarodtam. — A holmimat Viktorhoz vitted?

— Igen.

— De hát minek? ...

Savoncruné: Igen, ugyan mit akart ezzel?

Louise: Hogy összehozzon velem. Érti? Elég volt neki abból, hogy az anyám legyen és mivel egész nap magamért dolgoztam, hogy férjhez menjek, hát egyszerűen kidobott... Ennyi volt az egész. A nyakára küldött. Azt hitte, hogy akkor Viktor kénytelen lesz a kötelességét teljesíteni... Jó isten, mennyit sirtam én akkor!

Térdeztem előtte, Savoncruné asszony, térdeztem:

— Nénikém, nénikém, ne küldj el. Hová menjek? Sem apám, sem anyám, senkim a világon rajtad kívül, ne küldj el.

az ugynevezett nemzeti engedményeket követelje? Ha erre az indítványra szavaznak, ki fog tűnni, hogy átragadt-e már a baj a többségre is vagy sem. Ha a parlament azt mondani ki, hogy igenis áll a nemzeti követelések mellett, akkor a helyzet tisztázódni és beállni annak szüksége, hogy a nemzetre appelláljanak. Erre a célra a kisebbség megadná az indemnitást, mert hiszen a kisebbség ugyanis a maga megerősödését reméli a választásoktól, a többség pedig csak nem fél!

A máskülönbön szokás szerint gyűléses hangon írt cikkek az a lényege. A mi megjegyzésünk rá nagyon rövid. Nemesak az egész parlament, de az egész nemzet, sőt maga a király is áll a nemzeti követelések mellett. Csak a követelések mértékére nézve van eltérés. A *Reichswehr* javaslata tehát a mi szempontunkból fölösleges. Csak neki nem fölösleges. A *Reichswehr* ugyanis szeretne egy felhasználható dokumentumot: a *proskribáltak listáját*. Erre kellene neki a szavazás. Könyvüvé teszük neki a dolgot. Ezennel átadják a *proskribáltak listáját*: egész Magyarország az.

BELFÖLD

Az interparlamentáris konferencia. Bécsből táviratozzák: *Floer* elnök a mai gyűlésen élénk tetszés közt közli ő felségének a hódoló táviratra érkezett köszönő táviratát; továbbá a francia uniócsoport táviratát, amelyben a kongresszus iránt legszívesebb rokonszenvüket fejezik ki, avval az óhajjal, hogy a kongresszus határozataiban az összes parlamentek találják meg az eddigi hiányzott elveket béke-törvényeik számára. (Élénk tetszés.) Ezután átérték a napirendre és első sorban megkezdték a vitát a tegnapi előterjesztett előadói jelentésről.

Gróf Schönborn Frigyes pártolja a Pirkvet által az osztrák csoport nevében benyújtott határozati javaslatot, mely a választott bíróságokra vonatkozik, és kijelenti: hogy a háborút bizonyára nem fogjuk teljesen eltörölni; legyen mindenkinek jó kardja a védelemre; de mielőtt kihúzná, kérdezzé meg a keletkezett, vajon a harc csakugyan elkerülhetetlenül szükséges-e és vajon nincs-e más becsületes eszköz.

Arturo de Marcoriu (Spanyolország) kijelenti, hogy Amerikában néhány évvel ezelőtt két békétársaság a köztársaság elnökökét az a kérést intézte, hogy hívja meg az összes államok parlamentjeit, hogy gyűljenek egybe világszerte. Az elnök hajlandóságot mutatott e terv iránt és így Amerikát az érdem, hogy a világszerte kezdeményezte.

Herold franciaül kezd beszédét, aztán *cséh nyelvben* üdvözlő a konferenciát a cséh nép nevében, mely csak azt kívánja, hogy az erőszak helyébe a jog lépjen. *Franciául* folytatva a szónok utal a cséh nép történetére és azt mondja, hogy a cséh nép csak a legutóbbi évszázadban gyűjthetett ismét erőt a béke áldásai által. Beszédét *németül* folytatva, azt mondja a szónok, hogy az interparlamentáris konferencia feladata, hogy a békepropagandát egyik néptől a másikhoz, egyik államtól a másikhoz vigye és terjessze.

Rothkowszki azt tartja, hogy az osztrák csoport javaslata, hogy az államok kötelesek legyenek egymás között általános választott bírósági szerződéseket kötni amennyiben az európai államokra vonatkozik, bizonyára csak meglehetősen távoli jövőben jöhet ügybe. Nig az a követelés, mely általános választott bíróságokra vonatkozik, az európai államok közt semmiképpen nyomban és egykönnyen meg nem valósítható, addig az osztrák csoport indítványában foglalt első követelés, hogy mindazokba a szerződéseket, amelyek erre alkalmasak, választott bírósági záradékokat vegyenek fel, nemesak hogy igen jól megvalósítható, hanem nagy horderejű is a béke fenntartására. Így választott bírósági záradéknak a szerződésbe való felvétele azonban egyáltalában nem menti fel az államokat attól a kötelezettségtől, hogy más eszközöket is alkalmazzanak, amelyek a béke fenntartására szolgálhatnak, a jó szolgálatokat és a közbenjárást.

Derzavicz A bert francia nyelvben mondott nagyhatású beszédet. Hangsúlyozza, hogy a hágai egyezmény és az általa létesített állandó választott bíróság jelentőségét, értékét az úgy minden ösztöne, de a viszonyok nehézségeivel számotvető barátja ideg abban látta kezdettől fogva, hogy alapot ígér teremten egy oly nemzetközi gyakorlatra, amely bár jogilag csak fakultatív, erkölcsileg mindenképp obligatorius és valószínűsíthető, hogy a jövőben meg fogja nehezíteni kiegyenlítő vitás kérdésekben ennek a békés megoldási módjának melőzését. De hogy a dolgok rendes, bár hosszú fejlődési menetében ezen az uton egyszer mégis célt érünk, ma már, mikor több mint négy év választ el a hágai egyezmény aláírásának napjától s közel három év attól az időtől, melyben a hágai nemzetközi állandó bíróság tényleg megalakult, a legkevésbé optimisztikus, teljesen reális gondolkozásu elemi is a politika világán, méltán elvárhatnák hogy a Hágában létesített intézmény gyakorlati igénybevételének példái tényei is elegendő számmal álljanak előtűnk. És e tekintetben — fájdalom — egész a legutóbbi időig nem menekülhetünk a csalódottság bizonyos érzésétől. Egy másik ugyancsak francia nemzetbeli képviselője az arbitrage ügyének, baró d'Estournelles de Constant két év előtt közölt hírlapi cikkében rámutatott már arra a visszacsúgra, amely abban rejlik, hogy az államok mindaddig elkerülték a hágai bírósághoz való folyamodást, holott egy kis

jóakarattal találhattak volna kérdéseket, melyek annak hatáskörébe nagyon beilletett volna és melyeknek a hágai egyezmény rendelkezései szerinti elintézése az államok érdekeinek is bizonyára megfelelő volna és e mellett hathatósan hozzájárult volna ahhoz, hogy ennek az intézménynek létezése, fontossága, üdvös volta a nemzetek közüdatát valahára áthassa. Bár élsmerem, hogy a dolgok mai állása e tekintetben javulást mutat fel, az idézett panasz nézelem szerint is, jogosult volt és jogosultságát jelentékenyen fokozta az a sajtósági körülmény, hogy a hágai egyezmény aláírása óta nemesak hogy választott bírósági eljárásra alkalmas kérdések tényleg sürűbben merültek fel egyes államok között, de felmerült számos o.y eset, amelyben az érdekelt államok az ügynek választott bírósághoz való utalása iránt egymás között meg is egyeztek és mégis a hágai bíróság melőzésével ad hoc más választott bíró kijelölésében állapodtak meg. Az esetek részletes taglálása után jeleni, hogy a határozati javssá ahhoz hozzájárul. (Helyeslés.)

Brunner (Anglia) a megbetegedett *Robertson* nevében megokol egy határozati javaslatot, mely szerint a letegyvezetett szárazföldi és tengeri hatalmak letegyvezetésének kérdése a hatalmak újabb kongresszusára elé terjesztendő. Elfogadták Pirkvet és *Robertson* határozati javaslatát, miközben az elnök konstátálta, hogy a konferencia több tagja *Robertson* indítványát ellen szavazott. A legközelebbi ülés holnap lesz.

KÜLFÖLD

A szerbiai helyzet.

Budapest, szeptember 8.

A királygyilkos tisztek ellen összeesküdt tisztek mozgalmá ölkavarta egész Szerbiát s nem fog elmu'ni nagy átalakulások nélkül. Valamit tenni kell, hogy a tisztszkat és az egész lakosságot megnyugtassák, melyek fülig vannak már a királygyilkos tisztek diktatúrájával.

Az a hír, mintba Péter király ellen Nisben merényletet követtek volna el, valótlán. Az összeesküvő ügye az országban mind nagyobb izgatottságot okoz, mert a kibontakozást mindezeideig nem találják meg. A kormány vasárnap több óra hosszat tanácskozott a király elnöklése mellett, de megoldást nem talált. A lakosság inkább a tisztek pártján van, míg a kormány a királygyilkosságra összeesküvők mellett foglal állást. A letartóztatott tiszteket a nisi fogházba internálták ahol szigorúan őrzik őket. Senki sem érintkezhet velük. A vizsgálat széles mederben folyik és az eddigi eredményt nagy litokban tartják. A tisztek nem tagadják tettüket, sőt jogosnak nyilvánítják azt, tudván, hogy a tisztszkarban támogatásra találnak.

Az összeesküvést úgy fedezték fel, hogy *Zivotic* hadnagy, midőn aláírás végett előtették a listát, e öbb megkérdezte *Jankovic* Boldizsár divizionárius felebbvölőjét, hogy vajjon aláírja-e? *Jankovic* rögtön jelentést tett a kormányván, amely aztán megindította az eljárást. *Jankovic* valószínűleg nyugdíjazva lesz. Azzal okolják, hogy nem vigyázott eléggé a tisztszkarra és a háta mögött lázadást tűrt meg. A tisztek azt hangsúlyozzák, hogy ők nem törtek a király ellen. Az ellogottak, ha e öbb nem is bocsátatnának szabadon, a trónörökös születésnapjakor bizonyony elhagyják börtönüket. Hír szerint azok a miniszterek, kik annak idején résztvettek a királyi család meggyilkolásában nagyon ellenséges érzülettel viseltetnek az összeesküvő tisztek ellen s úgy akarják feltüntetni akciójukat mint amely Péter király ellen irányul. *Masin* ezredes közmunkamíniszter, ki tényleges részese volt a királygyilkosságnak, hosszabb szabadságra utazott. Ugyanezt fogja tenni *Genesis* is. Tegnapi különben Nisben újabb letartóztatások történtek. Letartóztaták *Ljukics* löhadnagyot is, *Jankovic* tábornok unokácsesét. A nyomozás pedig most íőleg a memorandum tervezői ellen folyik.

A Sándor király meggyilkolásában résztvevő tisztek ellen megindult akció most már az egész országra kiterjed. A szolgálati állományban lévő 1300 katonalászt közül pedig több mint kétszázadban nyúlton a mozgalmhoz csatlakoztak. Az akció azonban természetesen csak a löcinkosok ellen irányul, további elfogások tehát nem várhatók.

Belgrád, szeptember 8.

A letartóztatott *Lazarevics* százados vallomása alapján, amely szerint *Magdalenics* nyugalmazott tábornok a legutóbbi tiszti összeesküvés végrehajtására pénzt adott, a tábornokot éjjel letartóztatták.

Belgrád, szeptember 8.

A letartóztatott összeesküvő tisztek ellen a vizsgálatot Nisben eddigleg *Zuzadovics* őrnagy vezette, akinek szintén része volt Sándor király meggyilkolásában. Ez a körülmény nagy elégedetlenséget kellett. A letartóztatott tisztek Nisben vannak internálva. Nem

tagadják tettüket, de azt mondák, hogy osekedetük teljesen korrek, mert a király ellen nem terveztek semmit. Az összeesküvés vételetül derült ki. Ugyanis az összeesküvő tisztek a memorandumot *Sistovics* hadnagygal is alá akarták írni, mert nem tudták, hogy ez is be volt avatva a Sándor király megölésébe. Ez a hadnagy aztán jelentést tett felettes parancsnokságának.

Belgrád, szeptember 8.

Az összeesküvő tisztek ellen folytatott vizsgálat során kitudt, hogy az összeesküvésben részes tisztszkar közt egyenletlenség volt. Az egyik résznek *Magdalenics* tábornok, a másik csoportnak *Vassics* ezredes volt a feje. *Magdalenics* tábornok ma egy itteni lapban kijelenti, hogy *Vassics* ezredeshez semmi köze, nem is akar róla tudni. A tábornok és az ezredes már régóta elkeseredett ellenségek. Éppen ez egyenletlenség következtében remélhető, hogy a kormány erőles és tapintatos eljárása hamarosan helyreállítja a rendet és a békeséget a tisztszkarban.

Belgrád, szeptember 8.

Magdalenics tábornokot ma reggel feltétlenül szabadlára helyezték.

A Balkán lángban.

Budapest, szeptember 8.

Szép lassan alakulnak az ügyek, mert elvégre is lehetetlenség az, hogy annyi becsületes munka és igyekezet kárba vesszen. Serényebben gyilkolgtatni és gyujtogatni, mint a macedon bandák teszik, már tiszta lehetetlenség s nemkülönbön lehetetlenség lelkiismeretesebben és igazságosabban gyakorolni a megtorlást, mint ahogy a törökök teszik. Nemesak igazságosan, sőt nagylelkűen, mert sokkal nagyobb mértékkel mérnek vissza primitív önzetségekükben, mint ahogy nekik mérnek. Példa rá a krusevoi napok, melyeket megemlegetnek a macedon komitadzsiknak az unokái is, ha ugyan lesznek unokáik, ha ugyan a törökök előbb el nem vágják a jövendő generációk fonálát.

A fölkelés folytonosan terjed, s nagyon aggasztó körülmény, hogy most már belevaatozik az ügyekbe a moszkvai hírhedt szláv jótékonyági egyesület is, mely 200.000 frankot küldött a szófiai központimacedonbizottságnak. Igaznak kell lenni, mert hiszen maga a bizottság teszi közzé nagy örömmel, s az is valószínű, hogy e pénzen a macedonok nem imakönyveket és olvasókat vesznek. Aggasztó körülmény az is, hogy a szófia lapok mind hevesebben követelik *Ferdinand* fejedelemről, hogy mondjon le, mert különben pörljár. S még aggasztóbb körülmény az, hogy a cár — ha igaz ez a jelentés — nem fog ellátogatni Bukarestbe és ezzel állásfoglalásra kényszeríti a románokat Oroszország ellen, amely pedig a legfőbb faktor a keleti kérdésekben s sok függ, majdnem minden ez óriási hatalom hangulatától. A cár ugyan megígérte, hogy a trónörökös újszülött gyermekét személyesen fogja keresztvízre tartani, de most megváltoztatta ezt a szándékát, sőt még azt sem teszi meg, hogy magát a szertartáson egy nagyherceg által képviseltesse. Így tehát *Károly* király végleg lemondott arról a reményéről, hogy a cár visszahadja az ő pétervári látogatását. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a cár azért mondott le a romániai látogatásról, mert közben *Károly* király megerősítette az osztrák-magyar monarchiával kötött katonai konvenciót, amelyeknek élé Oroszország ellen irányul.

A török kormány a macedon fölkelőkkel nem bírva, új módszerrel akar megpróbálkozni ellenük. *Edhem* basa, aki a török-görög háborúban a hadserg főparancsnoka volt, a haditanácsban azt a javaslatot tette, hogy alkalmazzák a macedon fölkelők ellen *Kitchener* transvaali taktikáját, amelyk nélkül lehetetlen megbírni a guerrilla-harcosokkal. A haditanács elfogadta *Edhem* basa indítványát és így legközelebb megkezdik Macedonában a *blockházak építését, amelyeket sódronykerítések fognak egymással összekötni*. Már meg is bíztak egy német éget a sódronyok szállításával. A porta megkérte az angol kormányt, hogy a terv keresztülvitele céljából bocsásson rendelkezésre egy olyan tiszteket, aki résztvevő a dél-afrikai hadjáratban.

Az Agostoni helységben egy hatszáz tagból álló fölkelő csapat felszékelt be magát, ott gyilkol, gyujtogat, rabol, adót hajt be és a magaslatokról gonyolja a török katonákat. Hír szerint a fölkelőkhez 3000 szerb harcos is csatlakozott, köztük 18 belgrádi főiskolai hallgató.

A *krusevoiak* a hatalmak monszteri képviselőinek memorandumot nyújtották át, amelyben meg van írva, hogy micsoda kegyelenségeket követtek el a törökök, m'kor *Krusevo* a fölkelőktől visszahódították. A memorandum így szól:

„Julius 30-án este nyolc órakor a török csapatok keresztülvonultak *Sela* községen, amelyet teljesen felégették és megszállták *Krusevo* környékét, a

felkelőket továbbvonulásra kényszerítve, akik három osztályra válna hagyják el a várost. Az első felkelő csapat Siamitisi felé vonult, amelynek közelében egy három óráig tartó heves küzdelem folyt le, amely mind a két részről sok veszteséggel járt. Ugy mondják, hogy a részarából csak a vezetőik menekültek meg. A második felkelő osztály Berina falu felé tartott, a harmadik pedig Melekin Kamen irányában, ahol szintén kemény ütközet volt, amelyben állítólag Pito Galep főkelővezér is elesett, a többi vezérek pedig Gurleben, Popov és Ivanov a demiri erdőségbe menekültek.

Azokat a török csapatokat, amelyek a városba bevonultak, a környék falvaiból, Qressilából, Tirnos-cából, Barboscából, Antalehiából, Nerovotból, Belucianából, Drenovából, Bribilicából, Sioból és Perlepéből. nagyon sok basibozuk kísérte. Mielőtt a török haderő a városba bevonult volna, Baohiar basa követet küldött oda előre, hogy a város békés lakossága elküldje magát s így a főkelők könnyebben kipubatozhatók legyenek. A város polgársága, a kapituláció jeléül, leher lobogót vont fel. A békés szándékú lakosság alig lépett ki azonban az utcára, már is összeütközése támadt a feldühödött török katonasággal, különösen pedig a „Prizrend“ zászlóalj legénységével. A katonaság megrohant egy malmot, azt leégetté, a közelében álló házakat lerombolta, Nicolas Puscas polgár megölték nejevel és gyermekével együtt. A drága butorokat elrabolták és a házakat vagy szétrombolták, vagy felgyújtották. Az asszonyokat és leányokat megfosztották ékezeireiktől és állati durvasággal megbeccselenítették s amelyek védte becsületét, azt kegyelem nélkül megölték. *Körülbelül nyolcvan embert megszároltak le, ezek között dr. Batisz orvost és Stavros görög diakonust.* A pusztítás okozta anyagi kár meghaladja az 500.000 török fontot, a felölt és felegetett házak száma 370—400-ra tehető. Kétszáz raktár és kereskedés a tökéletes pusztulás képét mutatja. A híres görög szertartású Mikass-templom is leégett és teljesen elpusztult. A templom kincseit és felszereléseit elrabolták és a műkinccseket most a mastiri és a perlepei vásárokon potom pénzen kínálják boldognak boldogtalanok megvételre. A megbeccselenített asszonyok és leányok száma egész légió. *Baohiar* basa parancsnok csak hat nappal később vonult be a városba, mikor a basibozukok már befejezték rettenetes munkájukat.

A görög metropolita palotáját és a közkórházat szintén felgyújtották. Mielőtt a kegyetlenkedő basibozukok továbbvonultak volna, utközben még betörtek egy kolostorba, ahol a legundokabb profánóit követték el. Utközben elpusztították még a teristki Szt-Bazil-templomot meg egy csomó épületet. A krusevói lakosság állapota roppant szánandó és ehhez járul még az is, hogy a monastiri török ezredes erőszakkal kényszerítette őket egy nyilalkotat aláírására, amely szerint Krusevóban minden erzsakoskodást és pusztítást nem a basibozuk csapatok, hanem a főkelők követték el.

A kereszténység nevében kérjük, legyen száználommal nyomoruságunk iránt és ha jónak találja, kormányának tegyen ró a jeentést. Legyen róla meggyőződve, hogy olyan ártatlan lakosságot vesz vele védelmébe, amelyik mindig arra törekedett őszinte becsületességgel és lojalitással hogy a hatalmak rendszabályainak érvény szerzettessék.

Bécs, szeptember 8.

A bolgár kormány osztrák cégeknél azonnal való szállításra 15 millió patronot rendelt. Az osztrák cégek erre a hadügyminisztériumhoz fordultak s azt kérték, hogy engedjen át a hadügyi kormány ennyi patronot kölcsönképpen. A hadügyminisztérium elutasította e kérést. A bolgár kormány ennek következtében magyar cégeknél rendelte meg a patronokat s a magyar honvédelmi minisztérium átengedte kölcsönképpen a magyar cégeknek a patronokat.

Belgrád, szeptember 8.

A szociáldemokraták itt népes gyűlést tartottak, amelyen a macedóniai véronásokat beszélték meg s hangoztatták, hogy az elnyomott testvéreknek segítségére kell sietni.

A szociáldemokraták ellen. Berlinből jelent tudósítónk telefonon, hogy a szociáldemokraták frankfurti uj-ága, a *Frankfurter Volksstimme* hírt ad az igazságügyminiszter egy rendeletéről, amely a szociáldemokraták megtörésére irányul. Egy állítólagos rendelet utasításokat tartalmaz az államügyészségek számára, hogy a szociáldemokrata sajtót éber figyelemmel kísérjék és könyörtelenül járjanak el ellene, ha a legcsekélyebb mértékben is kiolvasható cikkeikből a felségértés. Az igazságügyminiszter ez állítólagos

rendeletének ide vonatkozó része az említett lap szerint így hangzik:

Bebatón megvizsgálandók a szociáldemokrata napilapok és folyóiratok cikkei, amelyek a császár személyével foglalkoznak, s hogyha azoknak tartalmából, formájából vagy egyéb körülményekből a felségértés büntette derül ki s különösen ha a támadás burkolt, akkor a cikk szerzője ellen minden tekintet nélkül könyörtelenül kell eljárni.

Chamberlain finanspolitikája. Leicesterből jelentik: Az ipartestületek kongresszusának megnyitására *Hornedge* elnök beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy Chamberlain gyarmattügyi miniszter pénzügyi politikája, nézete szerint, rendkívül veszedelmes az ország valódi érdekeire nézve. Képtelenség az az állítás, hogy szükséges az adók felemelése a végből, hogy az aggror esetére való biztosításról gondoskodhassanak. Egy ország, mely 250 millió font sterlinget teremtett elő egy háborúra, bizonyára abban a helyzetben van, hogy az ipar nagy harcában munkaképtelenné vált munkásoknak nyugdíjat adjon.

Mohamedánok és keresztények harca. Konstantinápolyból táviratozzák: Beiruti konzuli távirat egybehangzóan jelentik, hogy ott tegnap a madrai városrészen keresztények és mohamedánok közt összeütközés volt, mely alkalommal rendőrség és katonaság lépett közbe. 30 ember életét veszlette és sokan megsebesültek, legnagyobb részt fegyvertüzelés által. *Isesed* bej váli, aki nyári tartózkodásra a Libanonon időzött, visszatért Beirutba és vizsgálatot indított. A konstantinápolyi diplomáciai missziók fejei közül néhányan ma már felszólaltak a portánál. Hír szerint néhány nagyhatalom hadihajókat küld Beirutba. Az összeütközés híre nem lepte meg az itteni diplomáciai köröket, mert a legutóbbi időben a beiruti konzulok ismételtelen jelentettek politikai gyilkosságokat és a mohamedánoknak a keresztények elleni ingerült kedvét és fenyegetéseit. A helyzet Beirutban válságos és a jelentett események hír szerint a váli magatartására vezethető vissza.

HIREK

Az új birodalom.

Ébbe a szürke világba beletévedt egy színes kaland, a sok egyformára nivellált szürke ember közt fölmerült egy Cortez, egy Pizzarro; s ebben az agyonkutatótt világban, hol minden területnek megvan a gazdája, hol már nem akad lakatlan, elhagyatott sziget a partra tett Robinsonoknak, mégis találkozott jó darab föld, hol új birodalomnak a csiráját veti el egy oly ember, kinek már a neve említésére is mosolyra húzódik a száj s kit inkább operethősnek hajlandó tartani az ember, mint államalkotó zseninek.

Lebaudynak voltaképp a vonal alatt volna a helye, ha nem volna figyelemreméltó és érdekes minden államalkotó kísérlet s ha nem volna a jövődönke a titka, hogy a neveltségbe ful-e a kísérlete, nem oszlik-e el szappanbuborékként az egész saharai császárság, vagy pedig nem rojtözik-e a vállalata mélyén valami egészséges mag s ha más nem, nem lesz-e most még kalandos grünelőse az európai civilizációnak a támaszpontja a számumos Délen s nem lesz-e valamikor számottevő faktor Afrika közepén, akár a maga erejéből, akár úgy, hogy a nagy fáradtsággal megkezdett alapra ráteszi a kezét valamelyik európai hatalom s kiéptíti azt, amit I. Jakab most még talán csak a színes álmaiban lát.

Egyelőre a vállalkozásának minden keléke megvan arra nézve, hogy operett-téma legyen, s egyelőre legjobb beszélni róla így ünnepnapon, mikor a nagy európai politika pihen s mikor a nyájas olvasó is szórakozik s nem idegenkedik a humoros témától. Mert még elég fantasztikus a dolog, bár kétségtelen, hogy I. Jakab hosszas részletanalúnyok után vágott bele abba, amibe belevágott. Drága pénzen gyarmatosokat fogadott, vagy ötszázat, s ezeket mindenféle gazdasági géppel ellátva telepíti le a sivatag szélére, hogy erősödjének és sokasodjanak. Az új nemzedéknek irigylendő lesz a sorsa lelki tekintetben, mert a császár huszonöt barátot és tizen-

nyole apácát is toboroztatott s ezek teendője már föl van osztva olyképpen, hogy némelyek az épülődő templomok főügyelői lesznek, mások az új alattvalók lelki javát gondozzák, mások az esetleges betegetek ápolják, a maradék pedig kongregációs iskolában tanítja az új nemzedéket, hova nem nyulik el Combes keze. Végre egyet magának tart meg I. Jakab császár udvari gyóntatónak. Mert ez kell, ha már trónus lesz. Ez pedig lesz; most csinálja egy párisi szaltos, remekbe.

Mi több, van már az új császárságnak európai képviselője is, egy letört sportember, I. Jakabnak a barátja még abból az időből, mikor löversenyenyl foglalkoztak, s ez képviseli az új császárságot az európai hatalmakkal szemben. Persze csak egyelőre, mert később bizonyára lesznek konzulai is, színes frakkban hivalgók s exotikus rendjelekkel szereplők, különben pedig törekvő lelkű kereskedők vagy iparosok. De lesznek udvari szállítói is s akik nem képesek megszerezni a montenegrói udvari szállítói címet, azok utánavetik magukat a sokkal színesebb, sokkal többet mutató és cifrább cimereű saharai császárságnak.

Még a titkok titka, hogy I. Jakab, aki sem népe, sem az isten, hanem a saját maga kegyelméből császár, milyen államformát ad a népének, autokrata lesz-e, vagy alkotmányos uralkodó. Mindössze annyit tudni, hogy liberálisan fog uralkodni, amiről persze tenni fognak a szerzetesei és apácái, ha nagyon el találna tántorodni a liberalizmustól. Egyébként pedig az egész császárság állami gerince nagyon vékonyka. Adminisztrációja még nincs, hadserege azonban nemsokára lesz. A saharai csapatoknak egy nyugalmozott francia kapitány a generalissimuszsa, száz darab gránátos fölött, kik részint a császár testőrségét, részint pedig az új városnak, Trójának a helyőrségét képezik. Azaz hogy csak fogják képezni, mert a saharai haderő marcona barcosait most csalogatják oda I. Jakab ügynökei Franciaország minden részéből.

Az azután mind mellékes, hogy az új császár csakugyan ott székel-e majd a fővárosában, vagy pedig nem instálván belőle, állandóan Párisban fogja ragyogtatni cézári fényét. Ez is mellékes, meg sok minden mellékes és lényegtelen az új császár azon határozott, férfias kijelentése mellett, hogy országja a legszigorubb semlegesség elvét fogja vallani mindvalahány szomszédjával szemben. Az európai diplomácia tehát nyugodt lehet, nem kell törnie a fejét meg ezzel is, elég sok dolgot ad Afrikaiban Egyiptom, Tripolisz, Tunisz és Marokkó. Még a saharai császárság is? Nem. E tekintetben elég zálog I. Jakabnak császári szava.

Kérdés azonban s talán nem is oly lényegtelen, hogy az új császárság szomszédjai, a zivány kabyf-főnökök, tolvaj beduin seikék, rabszolgavadász arab és tuareg nagyurak szintén oly boldogjai-e a semlegesség elvének, mint I. Jakab ő felsége?

X.

Budapest, szeptember 8.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-ikén

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár nyári üdüléséből visszatért a fővárosba. — Gonda Béa és Hospotky Alajos miniszteri osztálytanácsosok a magyar-német-osztrák belhazósági egyesület kongresszusára ma Mannheimba utaztak.

— A király Budapestén. A király ma reggel megjelent a Szent-István kápolna oratóriumában s végighallgatta a csöndes misét, melyet Kanter Károly apát, udvari plébános mondott. Ezután dolgozóterembe vonulva államügyek elintézésével foglalkozott s kevesebb időre előtt hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta gróf Goluchowski Agenor közös külügyminisztert. A felség ma nap szerdán délután 3 óra 80 perckor kíséretével külön udvari vonaton Bécsbe utazik.

hogy a királyné halálának évfordulója alkalmából tarandó gyászintenzitelen résztvegyen, s pár nap múlva ismét visszatér Budapestre.

— **A spanyol királyné Bécsben.** Bécsből táviratozza tudósítónk: *Mária Krisztina* spanyol királyné és *Mária Terézia* spanyol infánsné, *Károly István* főherceg kíséretében Gmündből, ahol *Rainer* főherceget látogatták meg, délután ideérkeztek. A pályaudvaron *Frigyes* főherceg, a spanyol nagykövet és a nagykövetség személyzetével, a spanyol gyarmat tagjai és a díszszolgálatra kirendelt gróf *Chotek* Ernő fogadták. A spanyol nagykövet neje gyönyörű bokrétát nyújtott át a királynénak és az infánsnőnek. Az üdvözlés a királyné és *Frigyes* főherceg közt igen szíves volt. Ő felsége meghívására a királyné és az infánsné a Hofburgba szállottak.

— **A király londoni útja.** A király angolországi útját, miről már tegnap megemlékeztünk, még *Edvárd* király bécsi látogatása alatt elhatározták. Mikor az angol király csüörtökön elutazott, a pályaudvaron a következő szavakkal búcsúzott királyunktól:

— A közeli viszontlátásra!

Az utazás tervében azonban változás állott be, amennyiben az első terminust közelebb hozták s az új tervben november második felének valamelyik napja szerepel elutazási napul. A király nagyobb kísérettel utazik Angliába s ottani tartózkodását három napra tervezik. Ebből az alkalmából királyunk az ő angol dragonos-ezrede fölött is szemlélt fog tartani. Egyébként a király szombaton este *Lemb-rybe* utazik az ősi hadgyakorlatokra. A gyakorlatok tartama alatt a király a *clony-i* Potocki-kastélyban fog lakni. *Ferenc Ferdinánd* főherceg egy nappal a király megérkezése előtt lesz már ott a hadgyakorlatok területén.

— **Vilmos császár Belyén.** II. Vilmos császár folyó hó 12-ikén *Mohácsra* érkezik, hogy mint *Frigyes* főherceg vendége, részt vegyen a bévei vadászatokban. Tudvalevő, hogy a németek temperamentumos uralkodója, ki mint vadász is derekasan megállja helyét, 1897. szeptember 16-ikától 19-kéig már vadászott ezen a területen, még pedig nagyon szép eredménnyel. Az első nap reggelén ugyanis egy 242 kilogramm súlyu huszonkettes szarvast ejtett el, este pedig egy 263 kilogrammos tizennyolcást. Érdekes, hogy Vilmos császár ma az egyetlen élő vadász, akinek, még pedig szintén 1897-ben, egy negyvennégyest sikerült lelőnie.

— **A szász trónörökös házassága.** *Drezdából* jelentik, hogy *György* szász király szeretné fiát, *Frigyes* Ágost trónörökösét másodszor is megházasítani, mert nem tarja helyesnek, hogy az országnak egykor ne legyen királynéja. A trónörökös azonban, aki elvált feleségét, toszkánai *Lujza* hercegnőt állítólag még mindig szereti, hallani sem akar a házasságról. A király attól fél, hogy fia vissza fogja hívni első nejét, amit a nép is szívesen látna, ezt azonban *György* király mindenáron meg akarja akadályozni és ezért még életében látni akarja fiát egy más asszony oldalán.

— **Erzsébet királyné emléke.** *Erzsébet* királyné tragikus halálának évfordulóján, csüörtökön délelőtt 10 órakor hivatalos gyászintenzitelt lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. Az istentiszteleten *Vaszary* Kólos bíborkar hercegprímás fog pontifikálni s istentisztelet alatt *Vavrincez* Mórnak, a templom karnagyának G-moll requiemét adja elő az ének- és zenekar. A magánzólamokat *Vavrincezné*, *Erl* Anna, *Juhász* és *Horpe* tanár adják elő s az orgonán *Szegő* Sándor tanár játszik.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A bányakerületi ág, evangélikus egyházkerület holnap délelőtt kezdj meg évi közgyűlését a Deák-téri gimnázium dísztermében. Ma délután *Zsilinszky* Mihály államtitkár, egyházkerületi teigyeelő elnöke a tált előterkezet volt, amelyen a közgyűlés főbb tárgyait készítették elő. A közgyűlés holnap reggel 10 órakor ünnepies istentisztelettel veszi kezdetét a Deák-téri templomban. Utána a közgyűlés tagjai felvonulnak a tanácskozó terembe s megkezdik a tanácskozásokat, amelyek két napra vannak tervezve. A közgyűlésen *Zsilinszky* Mihály teigyeelő és *Sárkány* Sámuel püspök fognak elnökölni.

— **Rekviem Deym grófért.** *Londonból* táviratozzák: Délelőtt 10 órakor a farmsreeti templomban ünnepies rekviem volt az elhunyt gróf *Deym* nagykövétért. Jelen voltak a diplomáciai kar tagjai valamennyien díszgyenruhában, az osztrák-magyar gyarmat kivá ó tagjai és számos angol arisztokrata. Az osztrák-magyar nagykövetség személyzete teljes számban megjelent. A király képviseletében lord *Suffeld*, a conangthi herceg képviseletében *Eckerton* érdekes jeient meg. A walesi herceg is küldött képviselőt. A külügyi hivatal részéről *Barlington* earl és *Williers* jöttek el.

— **Négy százhatvanézer koronát** átadékozott a városnak kórna és menhely építésére. A két jötevt tisztán a humanizmus vezérelle, elaiynra hogy nem is akarják megnevezni magukat. A közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul a fejedelmi ajándékozást és megbizta a polgármestert, hogy fejezze ki a két jötevként *Fiume* kormányzójának halálját.

— **A császárnak programja.** Bécsből jelentő tudósítónk, hogy az udvarmesteri hivatal este szétküldötte a lapoknak a bécsi császárlátogatás programját, mely a következőképpen van összeállítva:

Vilmos császár a *Frigyes* főherceg birtokán, *Bélyén* rendezendő vadászatokról e hó 18-án délelőtt 10 órakor érkezik Bécsbe a déli vasut állomásán, ahol *Ferenc József* király, a főhercegek és a hatóságok tejei fogadják. A déli vasutól a Burgig vezető uton a bécsi helyőrség csapatai soriat fognak állani. A Burgban az összes főhercegnök és az udvari méltóságok fogják üdvözölni a császárt. Délután 6 órakor udvari díszbeál a Redout-teremben, azután cserc. Este díszelőadás az udvari Operában. Szombaton, 19-én délelött látogatás az állatkertben, majd ebéd a német nagykövetségben. Vasárnap délelött Vilmos császár istentiszteletre megy az evangélikus templomba, onnan reggelre *Otto* főherceggel. Este díszbeál lesz *Schönbrunnban*, majd díszelőadás a schönbrunni kastély színházában. Szinrekerül *Paileron Gyujtó szikra* című vígjátéka és *Lortzing* Operabá című dalműve egy ballet-tellett. Előadás után Vilmos császár Berlinbe utazik vissza.

— **Áthelyezett ellentengernagy.** A király lovag *Jeanne* Lipót ellentengernagyak a torpedó-naszád-loblla parancsnokságától való fömentését és egvelőre a hajónádi létszám kiegészítéséül a pólat kikötői tengernagyhi hivatalhoz való beosztását elrendelte.

— **Rákóczi ünnepek.** A Rákóczi-kor jeles történelője, *Thaly* Kálmán országűlési képviselő ma délelött Kassán a Schalkházb nagyszálló dísztermében *Kassa szabad királyi város szerepétől* a Rákóczi-korban címmel nagyérdékű felolvasást tartott. *Szpos* Antal zongoraművész a felolvasás bevezetéséül a befejezéséül rendkívül élvezetes hangversenyben részesítette a közönséget a Rákóczi-kiállítás megnyitása alkalmából írt *Diadalindulójának* mesteri előadásával. — A szatmármegyei függetlenségi párt a tiszaházi Rákóczi-emlékoszlop javára e hó 20-án bált rendez *Tiszebece*ben meyre több függetlenségi képviselő is megígérte megjelenését. — **A sárospatai evangélikus reomátus főskola** akadémiái igazgatóságának szeptember 5-én kelt értekezése szerint a sárospatai főskola tanuló tanárraikkal együtt körülbelül 450-en fogják a kassai Rákóczi-ereklyekiállítást meglátogatni.

— **A végső megbeszélés.** *Temes-Ujjalról* táviratozzák: Ma délelött 9 órakor tartották meg a hadgyakorlati sátorban az idei hadgyakorlatokra vonatkozó végső megbeszélést, amely alkalmal báró *Beck* tábornaszernagy, a vezérkar főnöke, a rendkívül sikerült és érdekes gyakorlatok minden tiszásának külön fejtegetéseket szentelt és majdnem két óráig tartó előadását a következő szavakkal zárta:

Egy érzés tölt el, tudom, mindazokkal, akik itt egybejűttek és akik a hadgyakorlatokon résztvettek, a legutolsó katonáig, midőn végül mélyen érzett benső sajnálatunkat fejezzük ki, hogy ezáltal nem adatot meg nekünk, hogy miként évenre, ó es. és kir. apostoli felsége legfőbb hadurunknak is bemutatassuk kötelességtől bűző bekemunkasságunk sikerét, a legfőbb hadurak, ki, miként mindnyáján tudjuk, maga is testtel-lelékkel katona tern, minden évben a nagyobb ősi hadgyakorlatokon derék csapatai közepette pihenést keres és talál. De a nemes és áldozatkész kötelességét magasztos példája, amelyet legkegyelmesebb császárnak és királynak épp e napokban nyújt nekünk, legyen mindenkoron vezérő csillagunk, amely a tántorthatatlan hűségnek és a kötelesség vasakaratu teljesítésének ösvényén vezessen.

— **Munkaszünet a postánál.** A vasárnapi munkaszünetről szóló újabb rendelkezés ellenére is, sok irodában vasárnap is dolgoznak, nagy kárára azoknak a kereskedőknek, kik a törvényit köteles tiszteletben tartják. Ezt akarja a *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete* a kereskedelmi minisztériumhoz intézett kérvényével elfenyújtani, — az iránt folyomdva, hogy a vasárnapi levélkihördást vagy teljesen szüntessék be, mint Belgiumban és Angliában — hol a levelek felvétele és expedálása is szünetel — vagy pedig a késő délutáni órákban való egyszerű kihördásra csökkenték. A legrégibb bécsi kereskedelmi testület már szintén hasonló kérréssel fordult az osztrák postai igazgatósághoz, az egész birodalomra kérve a vasárnapi levélkihördás beszüntetését.

— **Elárverezett érekek.** *Brindisiben* nem mindennapi eset történt. *Monsignore Palmieri*, a brindisii érekek egy pörből kiolyólag, amelyet az osztoni fővikárius indított ellene, 22,359 lira perkölcség fizetésére ítélték, ami olasz fogalmak szerint is nagy pénz. A dolog nagy zavarba hozta az éreket, mert

bizony nem volt pénznel s időt sem engedtek neki arra, hogy a kellő összeget előteremtse. Így történt aztan, hogy az érski palotának minden értékes tárgya, a régi képek és ereklyék, valamint a díszlogatok és drága lovak nyilvánosan dobra kerültek.

— **Az instruktor büne.** Egy instruktor szörnyű büne tévedt. *Lóvy* Lajos nagymihályi házitánító tanítványa megbukott a magánvizsgálaton a homonnai polgári iskolában. Ugy látszik, a szülők a vizsga eredményétől tették függővé a honoráriumot és a házitánítónak most le kellett mondania arról, hogy pénzhez jusson, amire pedig nagy szüksége lehetett. A szükség aztan megzavarta a lelkét. Ejjel az igazgatói íródába hatolt, hogy az iskolai belyegzőt megszerezze és bizonyítványt hamisítson a tanítványa számára. De *Edes* Gyula, az intézet egyik tanára revolverrel elijesztette az eltévelyedt instruktorát és a csendőrség kezébe kergette. *Lóvy* Lajos tisztességes család gyermeke, a viselkedése ellen eddig semmi kifogás se volt és most is csak azért tévedt rossz utra, mert felt tanítványa szüleinek a meztartan-kodásától, amely kárt tehet az ő ekzsztencziájában. Mindennek perse az az elfoglaltság az okzója, hogy némely szülő gyermekek bukásáért az instruktorot teszi felelőssé. A vizsga forgandó keekájára teszik az instuktor jutalmadit, legfőbb-ször egész állását is. A szegény diák szorultságban belemeleg az ilyen ketes szerződésbe, de a szülőknek nem volna szabad uzsorát presélni ebből a kényszerhelyzetből. Az ilyen szerződés megbosszulja magát, mint azt ez az eset is mutatja, csakhogy ettől nem a szülők feje fáj, hanem a szegény házitánító . . .

— **Csanýi találmánya.** Csanýi találmányát holnap *Konkoly-Thege* Miklós, a magyar királyi meteorológiai intézet igazgatója fogja megvizsgálni. *A Magyar Feltalálók Országos Egyesülete*, *Pfejser* Ignác egyetemi magtánatárnak a *Budapesti* Naplóban ma meglelt cikkére vonatkozólag tudatja, hogy a vizsgálat hiteles jegyzőkönyvvel nyilvánosságra fogja hozni.

— **Orvosok és természetvizsgálók gyűlése.** *Kolozsvárról* táviratozzák: Az orvosi szakcsoport mai felolvasói közt volt dr. *Donáth* Gyula egyetemi magtánatár. A Szent István-kórház idegosztály vezető-orvosa is, aki előadást tartott a Quinke-féle lumbalfunkció diagnosztikai és gyógyító értékéről.

Az előadó különösen a gyakorló-orvos figyelmét hívja fel e fontos, könnyen kivihető és az aseptis feltételei mellett egészen veszélytelen műtetre, amelyet 87 beteg 98-szor vitt végre. Tehát némely betegnél két-háromszor is. Az operáció után soha nem akkedést vagy bármely kellemetlen esemény nem észlelt. A lumbalfunkció az agygerincvelőburkok különféle lóbjámal szokta alkalmazni, melyeknél kiváló fájdalomcsillapító hatásuk bevált. Igen kedvező hatásokat észlelt továbbá előadó a tabeszes betegeknel, az ugynevezett gastrikus kr zseinek, az eskórosok status epilepticusában.

— **Beültetett emlékünnap.** *Oré* oroszországi város polgársága meg akarta ülni nagy szülötének, *Turgenjev* Iván író halálának évfordulóját és ebből az alkalmából nagyobbszabú emlékünnapet terveztek. A belügyminiszter azonban beültotta az emlékünnapet azzal e megokolással, hogy az utóbbi időben te szaporodott emékünnepek nagyon is gyakoriak és indokolatlanok.

— **Jubileum.** Szép ünneppéa foglyt ma le a m. kir. államvasutak igazgatósága székfőhivatalában. *Mertsch* János felteigyeelő a segédhivatalok vezetőjét, 30 éves szolgálatának évfordulóját alkalmából üdvözölte az osztály személyzete, akiknek nevében *Szombathelyi* Antal, a központi nyomatványter vezetője tejezte ki az általános szeretetet és tiszteletet. Az ünnepeit meglátogatott mondtott köszönetet karársai megemlékezéséért.

— **Horvát prepotencia.** A zagrábi vasuti állomáson tegnapelőtt este izgalmas jelenet játszódott le. Dr. *Vranics* Ferenc horvát tartományi képviselő és egyetemi tanár *Fiuméba* akart utazni és horvát nyelven kért a vasuti pénztárnál jegyet. Mután azonban a képviselő *Fiumét* horvátul *Riebanak* nevezte, a vasuti hivatalnok azt mondta, hogy olyan nevű állomást ő nem ismer, tehát oda szolt menetjegyet sem adhat. *Vranics* azonban nem hagyta annyiban a dologot, hanem nagy hangon követelte a jegyet.

— **It Horvátország területén** vagyunk — kiáltotta hevesen — ön tehát, mint vasuti hivatalnok köteles tudni, hogy hol van *Rieka* állomás.

A pénztár körül álló tömeg — természetesen tisztára horvátok — egyszerre oadásdútt a pénztári ablakhoz és fenyegető állást foglalt el a hivatalnokkal szemben, aki végre is kénytelen volt a jegyet kiadni, mert nem akart komoly összeütközéseket provokálni.

— **Házasság.** *Deutsch* Gyula mosoni szeszgyáros *Berta* leányt eljegyezte *Aczél* Zsigmond budapesti vaskereskedő.

— **Léghajón az Alpekek felett.** *Zermattból* táviratozzák, hogy *Spelterini* léghajósának az Alpekek felett tervezett légi útja valószínűleg holnap reggel fog megtörténni. *Spelterini* két utast visz magával: báró *Warnecké* Zürichből és dr. *Seiert* Zermattból.

— **Levél a Merkurról!** Most már minden kétséget kizáró módon eldőlt az a rég vitatott probléma, hogy vajon laknak-e a Merkur nevű testen égi testen vagy sem. Háttérigis laknak. *Berlini* spirítisztá körökben tudniillik nagy fel-tűnést keltett egy levél, amely a másvilágról ér-kezett. Egy ottani médium közreműködésével ugyan egy spirítisztá lap szerkesztője levelet kapott egy meghalt hittérítőtől, aki elmondja, hogy az ősidő szerint a *Merkur-csillagzat* tartózkodik és hogy az ottani eseményekről, viszonyokról és emberekről rendszeres tudósításokat fog küldeni a lapnak. Nem minden újság dícekedhetik ilyen exotikus tartományban „rendes tudósítással.”

— **Vilmos császár, mint képpajtó.** Berlinből jelentik: A régi királyi muzeumban néhány nagyon értékes történelmi miniatűr van, amelyet a császár már régebben a Hohenzollern-muzeumban szeretett volna elhelyezni. Hosszas tárgyalások után a császár a miniatűrök helyett kárpótlásul *Rubens: Diana a für-dőben* című képét juttatta a muzeumnak. Ez a kép eddigelé Nagy Frigyes képtárában Sansouiban füg-gött, mint legértékesebb darabja Frigyes gyűjtemé-nyének. Az antik-kiállítás, amelyet néhány év előtt a berlini művészeti akadémián rendeztek, négy-száz ezer márkára becsülték azt a képet.

— **Megakadályozott merényletek.** *Syrakuséból* táviratozzák: A rendőrség tegnap délután egy John Miller nevű embert tartóztatott le, aki 12 évvel eze-lőtt jött ide Németországból és akit egy nappal az-után, hogy azt a fényvetést hangoztatta, hogy *Roosevelt* elnököt a munkások üdvözlő felvonulása al-kalmával agyon fogja lőni. Millert egy órával eze-lőtt tartóztatták le, mielőtt az elnök arra a helyre érkezett, ahol a levélhordók üdvözlő felvonulása tört-ént. Állítólag ennél a felvonuláznál történt volna a merénylet.

Washingtonból táviratozzák: *Cotton* tengernagy-az amerikai hajóraj parancsnoka *Bayrutban*, távirati-lag közölte a külügyi hivattal, hogy *Magdesen* al-konzul ellen tényleg tervszerűen előkészített gyilkos merényletet kíséreltek meg s a tetteseket kézre ke-rítették.

— **Szerencsétlenül járt tisztek.** A Budapest környékén *Vörösvár* határában lefolyt katonai gy-akorlatnak több sebesülte van a tisztikarból. Legsze-rencsétlenebbül járt *Aust* Károly lovag vezérkari szá-zados, aki lováról vágatás közben elbukott. Esmé-letlen volt, amikor az egészségügyi katonák elvitték. Az első segítséget dr. *Fogarassy* törzsorvos nyújtotta neki; megállapította, hogy *Austot* agyrázkódás érte. Reménytelen állapotban fekszik most a 17. számú helyőrségi kórházban. *Aust* lovag, aki a 31. gyalog-hadosztály vezérkari főnöke, jellelvelel ezelőtt nősült Berlinben. Felesége a szerencsétlenség hallatára szintén beteg lett. Az általánosan kedvelt tiszt sorsa nagy rész-vétet keltet a katonai körökben. A gyakorlat másik ál-dozata *Giffing* Vilmos 69. gyalogezredbeli százados. Egy kővel kirakott mély árokba zuhant a lovával. Több helyen megsérült s a jobb lábát is elverte. A katonai kórházba vitték. *Giffing* százados, akit le-gényesége nagyon szeret, ezelőtt két évvel magára vonta a király figyelmét is derekas tettével. Akkor a székesfehérvári kaszárnyában megőrült egy katoná-e szolgálati fegyverével lövöldözött. Már több em-bert megsebesített és senki sem mert hozzá közeledni. *Giffing* fegyvertelenül közelbe kuszott s rákiáltott. Az őrlüt abban a pillanatban rásütötte fegyverét; a golyó a katonatiszt vállába fúródott. Az őrlüt még egyszer rá akart lőni, de e közben egy őrmester le-lötte az elmebajos katonát. A király kézezer koronát küldött *Giffing* Vilmosnak. Kis hiba volt, hogy sze-rencsétlenség nem érte *Zselavszky* 44. gyalogezredbeli főhadnagyot is. Lová egy magaslattól a mélyébe ugrott s agyonzúzta magát. A főhadnagy még ideje-korán leugrott a lóról s így semmi baja sem történt. Egy tartalékos közelegény is megsebesült; szorony-roham közben megszurta a fülét.

— **Országos magyar bábaszövetség.** Buda-pestben megalakult az *Országos magyar bábaszövetség*. Ennek a szövetségnek a célja, hogy a szülésznőket anyagilag és erkölcsileg támogatja, hogy így a föl-adatukat, tudásukat gyarapításával, helyesebben töl-tessék be. Az alakuló közgyűlést a napokban tartotta meg a szövetség s akkor elnököt dr. *Tuszkai* Ödönt választották meg és a tisztikart is megalakították. Az egyesület helyisége Budapestben van, a VI. ker Teréz-körút 36. sz. házában. Az alapszabályzat bemutatja a tanúhoz a szövetség. A tanács föltérjeszti a belügy-miniszterhez, jóváhagyás végett.

— **A Vaskapu katasztrófája.** A *Vaskapu* ka-tasztrófájáról csak szórónyosan érkeznek hírek. A vizsgálat még mindig nem derítette ki a robbanás igazi okát. Ámbár a szófiai osztrák-magyar ügyvivő-ség kiküldöttje *Burgasban* időzik és sürgéti az ér-lyes vizsgálatot. *Konstantinápolyból* jelentik, hogy több hajó legényesége felmondta a szolgálatait arra az esetre, ha a görög bolgár kikötőben vétné horgonyt. Ugy-szintén több hajótársaság megbizottal egy összejöve-

telen elhatározták, hogy további intézkedésig a tár-sulatok hajói a bolgár kikötőkben nem kötnek ki. A török és görög hajók szintén megszüntették az össze-kötötést a bolgár kikötőkkel.

— **Fenyegető levél Hay államtitkárnak.** *New-Yorkból* jelentik, hogy egy *Francis Beque* nevű fény-képességű fenyegető levelet írt *Hay* államtitkárnak, hogy ha Németország részéről ki nem eszközl az évr-mára 41.000 dollár kárértéket, amiért őt néhány száze-vel ezelőtt Hamburgból kiutasították, akkor élete ellen tör. A fenyegető levél kétségbeesztetett és orvosi megfigyelés alá vették, mert nagyon valószínűnek lát-szik, hogy elmebeteg. Tény azonban az, hogy *Beyquet* Hamburgból pár év előtt csakugyan kiutasították, de ez azért történt, mert amerikai állampolgárságára való hivatkozással Németországban nem akart eleget tenni adókötelezettségének.

— **Éles lőtökés a manőveron.** A *Jihocsece* *Listi* — mint *budapesti* tudósítók táviratozza — arról értesül, hogy a wodnami gyakorlatokat szept-tember 3-án öt éles töltésű golyó repült az ezred-parancsnok felé. Kétségtelen, hogy az ezredest, aki sértetlen maradt, meg akarták ölni. Az adju-táns két golyót meg is talált a földön az ezredes közelében. Hiába kutatták át a puskákat, a tette-seket nem sikerült kinyomozni.

— **Egy német postatiszt a magyar helység-nevekről.** Berlinből jelentik: Egy német postatiszt statisztikai adatokat gyűjtött a magyarországi régi német hangzású helységneveknek magyar helység-névvé való felcserélésé dolgában. E szerint a *Buda-pest* elnevezést teljesen ellogadták a földrajzi írók, mert Buda helyett O en egyszer sem fordul elő. Ez-el szemben a következőket állapította meg számos, egy-kör teljesen német nyelvű helységnevekről: Száz földrajzi író 80-szor *Pressburgot* írt, 5-ször *Pozsony*, 15-ször pedig mind a kettőt használták; *Oedenburg* (Sopron) 88-szor németül, 9-szer magyarul és 3-szor mind a két nyelven; *Kronstadt* (Brassó) 65-ször né-metül, 16-ször magyarul és 20-szor mindkét nyelven; *Hermandstadt* (Nagyszombat) 76-szor németül, 12-szor magyarul és 12-szer mindkét nyelven írva fordult elő. Hasonlóképp volt az *Bistritz* (Beszterce), *Weiss-kirchen* (Fehértemplom) és *Schässburgba* (Segesvár) oimzett leveleknél. Az utóbbi időkben azonban mind-lyon változik az arány a magyarok javára, mert már a német postán is észlelni a magyarosodás ter-jedését.

— **Fegyelmi egy városi tanács ellen.** *Kassá-ról* jelentik: *O-Lubló* városában a múlt hó folyamán *Bacsokay* Miklós pénzügyigazgatósági főszámvevő vizsgálata alá vette a város pénz- és vagyonkezelését, számvitelt s egész gazdálkodási rendszerét. Ez alka-lommal a főszámvevő 49 oly súlyos beszámítás alá eső törvényellenes ténykedést derített ki, amelyek mindegyike külön-külön súlyos fegyelmi eljárás alá tartozik. Különösen a vagyonkezelésben jött a nyom-ra nagyerművi szabálytalanságoknak. Mindezek miatt *Bogányi* János polgármester és az egész városi tanács ellen elrendelték a fegyelmi vizsgálatot. A megye fegyelmi bizottsága, mint *Kassáról* jelentik, tegnap foglalkozott ez ügygel és megbízta dr. *Nagy* Árpád megyei főügyészt és egy megyei aljegyzőt, hogy a fegyelmi vizsgálat a helyszínen eszközöljék. *Bogányi* János polgármester lemondását a fegyelmi bizottság nem fogadta el, hanem ő reá is kiterjesz-tette a fegyelmi vizsgálatot. *O-Lubló* csak három évvel eze őt alakult át nagyközségből rendezett tanácsú várossá.

— **Szaktanfolyamok.** A gőzkazánfűtők tan-folyama a budapesti magyar királyi állami felső ipar-iskolában október hó 1-8 napján nyílik meg s november hó közepéig tart. A tanfolyam a gőz-mozdony, kazánok és a stabilizátorok szerkezetét és kezelését tanítja. Tanulókul felvételek a 18. élet-évkort betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, ková-csok, ezek segédei a fémek feldolgozásával foglal-kozó gyárak munkásai. Továbbá olyan napszámó-sok kik már kazánok mellett foglalkoztak. A jelent-kezők érkeési bizonyítványt tartoznak előmutatni és a munkások — ha munkában vannak — a munka-adóktól kiállított munkabizonyítványt és ha nem állnak munkában, munkabizonyítványt tartoznak be-nyújtani. A tandíj 10 korona, amelyet a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások szeptem-ber hó 15-étől 19-éig tartanak az intézetben (VIII. kerület. Népszínház-utca 8. szám); vidék-e a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. A helyhez köthet (stabil) gőzgépek kezelőinek tan-folyama a budapesti magyar királyi állami felső ipar-iskolában október hó 1-8 napján nyílik meg s decem-ber hó végéig tart. E tanfolyam a stabil gőzgépek szerkezetét és kezelését tanítja. Tanulókul felvételek azon önálló lakatosok, kovácsok és különböző gép-gyárak azon munkásai, akik már a kazánfűtők és lokomobil kezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A jelentkezők érkeési bizonyítványt és az előző tan-folyamokról szóló bizonyítványokat tartoznak előmu-tatni. A tandíj 16 korona, amelyet a beiratás alkalmával kell lefizetni. A beiratások szeptember 24-étől 26-ig tartanak az intézetben. (VIII. Népszínház-utca 8. szám) vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak.

— **Aranymezők.** A berlini *Nationaleitung* közli tudósít jelentések alapján, hogy ott egy idős óta valóságos arany-láz tört ki, mert hirt terjedt, hogy a főváros környékén mesés gazdagságú aranymezőkre bukkantak, amelyek sokkal drágá-bak, mint a fokföldi aranytelepek. Hivatalos je-lentések most azt adják hírül a lakosoknak, hogy az arany, amelyet találtak, nagyon csekély.

— **Történelmi becsü orasztat-terítők.** *Kassáról* írják: A Rákóczi-ereklyekialátlason méltó feltűnést kelt az a két művésziesen hímzett orasztat-terítő, me-lyet a kassai ev. ref. egyházközség állított ki. Ez a két darab értékes műemlék fekköltötte a figyelmét *Radisch* Jenőnek, az iparművészeti muzeum igazgatójá-nak is, aki *Mihalik* Béla muzeumi kormánybiztos utján kérdést intézett az egyházközséghez, hogy hajlandó volna-e ezeket a tárgyakat eladni. A ref. egyházköz-ség tegnap ülésében foglalkozott ezzel az ügygel és elhatározta, hogy a két terítőt a művészeti elő ér-dekben eladja a muzeumnak 1500 koronáért, a beolgy-pénzenek kamataiból pedig évente fedezni fogja egy a sárospataki ev. ref. kollégiumban tanuló szegényorsu növendékek táptézetűi költségeit. Az egyházközség ezért választotta ki éppen a sárospataki kollégiumot, mert a terítők tulajdonjogának fenntartásával, még 1880-ban használat végett a kollégium rendelkezésére bocsátotta, s miután most ezektől megfosztotta az intézetet, kárpótlásul a befolyó pénz kamatait óhajlja az intézet céljaira fordítani.

— **Amerikai párbaj.** *Pozsony* ből jelentik: *Göndör* Zoltán joghallgató, itteni városi képviselő fia tegnap öngyilkos lett. Az eset nagy feltűnést keltett és az a hír járja, hogy a fiatal ember amerikai párbajnak esett áldozatul.

— **Magyar hitvánoklat csendőrfedezettel.** A *balassagyarmati* orthodox zsidó hitközség egyik pártja gátat vet a magyarosodásnak s nem akarja a magyar szót a templomba beengedni. E botrányos viselkedés-ről ezt írják: Téves néhez lapnak az a híre, hogy a hitvánoklat csendőri fedezet mellett mondatott volna el. Tény az, hogy hetekkel ezelőtt a régi íróbbi a szó-székéről tiltakozott a magyar hitvánok ellen, mert állítása szerint hívei közülök a magyar hitvánokla-tat nem értik. De ezt csak ürügyül használta, mert voltaképpen séltette hatalmi állását. A régi, öreg községi tagok kevés kivétellel hozzácsatlakoztak, míg a kevésebb műveltebb elem a hitközség zilált anyagi viszonyaival megelégedett és ellenzte a szétszakadást előidézve magyar hitvánoklatot. Az egy-eletlenség a hitközségben akkor kezdődött, mikor dr. *Links* Ignácot íróbbibá választották, amibe az orho-dodoxok semmiképpen sem tudtak belenyugodni. Így történt aztán, hogy a király születésnapján, bár mind-ent elkötettek arra nézve, hogy az öregeknek megbé-kéltessék, az istentisztelet alatt ezek báborogni kezd-tek. Ekkor rendelték a zsinagóga elő csendőroket, de azoknak dolguk nem akadt, mert a csendőroket látára a nyugalom helyreállt.

— **Tolvaj díjak.** *Mezei* Dezső, a Magyar Általános Köszönbánya-Társaság hivatalnokja észrevette, hogy az íróasztala fölött a hivatalában valaki következetesen dézsálja. Először két darab 100 koronás bankjegyet, legutóbb pedig 400 darab 10 filléres levélbélyeg tűnt el. Feljelentést tett erre a rendőrségen, amely a tolvajt *Gróf* József 35 éves dinok személyében kinyomozta. Gróf egy szobában dolgozott Mezeivel és amikor Mezei távozott a hivatalából, tolvajkúccsal felnyitotta a fiókot és tartalmazt megdézsmálta. A legutóbb ellop-tott bélyegekből nagy mulatságot csapott és min-denütt bélyegért fizetett. Ez árta el. Grófot a rend-őrség letartóztatta.

— **Dadógok gyógytanfolyama.** A vallás és köz-oktatásügyi miniszter VIII. Mosonyi-utca 8. szám a tanfolyamot tart fenn mindennemű beszédnyelvében szenvedők számára. Az ez évi tanfolyam folyó hó 16-én nyílik meg *Várdai* Zsigmond állami tanár vezo-tése alatt. Jelentkezni lehet az intézetben naponta fél 12-től fél 1-ig.

— **A tűzkatasztrófa károsultjainak.** A Párisi Nagy Áruház tűzkarosultjai javára újabban a követ-kező adományokat küldték hozzáink:

Griez Anna urnó . . . 10 kor. — fil.
Lubelsky Sándor, Páris 21 . . . 30 „

Összesen: 31 kor. 30 fil.

— **Elpusztult város.** Egy *New-Orleans*-ből érke-zett gőzös jelentése szerint a Cozumel szigeten lévő *San Miguel* várost egy orkán elpusztította.

— **Felrobbant gyógyfürdő.** Érdekes és ritka természeti tünemény híret kapjuk *Milanóból*. A pá-rmai kerületben lévő *Calsomaggiore* gyógyfürdő *Magnah* nevű jádortalmu gyógyfürdője tegnap felrobbant és óriási gázömlés kísérte. A 30 méter magasra do-bálta fel vizét és a felszakadt szikladarabokat. A forrás víze a robbanás óta telítve van petrolummal és ugy látszik, hogy éppen ez a gyógyfürdő alatt lévő petrolumforrás volt okozója a robbanásnak is, nagy gáztömegével. A vidéket a kiömlő gáz na-gyon megviselte, a levegő csaknem élvezhetetlen,

hanem azért a város tele van idegenekkel, akik a ritka természeti tünemény megbámulására gyűltek oda. A megnyílt petroleumtörést geológiai szakértők fogják megvizsgálni, hogy vajjon alkalmas-e a kiaknázásra.

— **Párbajozó pángermán.** Jelentették, hogy *Lunz* Viktor pángermán érzelmi technikus egy pancosvai német újságocskában nyilatkozatot tett közlé, melyben felhívta a német nemzeti iskolai tanulókat, hogy ne vegyenek részt a Rákóczi-ünnepken. Ez a nyilatkozat felháborította az egész pancosvai magyarságot. *Steiner* gyógyszerész kijelentette, hogy felfofozza *Lunz*ot. A technikus tudomást szerezvén e kijelentésről, párbajra hívta a gyógyszerészt. A párbaj tegnap történt meg. *Lunz* olyan két vágást kapott a fejére, hogy eszméletlenül rogyott össze; a gyógyszerész sértetlen maradt.

— **Kőművesek sztrájkja.** *Paks*ról táviratozták: A *paksi* kőműves-sztrájk a segítők teljes vereségével végződött. A mesterek nem voltak hajlandók a munkások követeléseit teljesíteni, hanem vidékről hoztak munkásokat, akik ma megkezdték a munkát. A paksi kőművesek közül nagyon sok családos ember maradt munka nélkül. A hangulat a segítők közt nagyon elkeseredett.

— **Rablógyilkosság az erdőben.** Kegyetlen rablógyilkosság történt tegnap *Jaszénak* horvátországi kőszög határában. *Schlesinger* Adolfot, az *ogulini* és *jaszénaki* fűrészmalmok igazgatóját, miálatt *kocsin* *Ogulinba* hajtatott, hogy ott munkáit kifizesse, horvát útonállók meggyilkolták és 30.000 koronát tevő készpénzt elrabolták. A rablók megölték *Schlesinger* kocsisát is. A lövöldözés zárára odajött két pásztorfiu, kik közül az egyiket szintén lelőtték, a másikat halálosan megsebesítették, pár óra mulva ez is meghalt. *Schlesinger* minden vasárnap maga fizette ki munkáit *Ogulinban*, hová *kocsin* szokta megtenni az utat. Az ut egy része erdőn visz keresztül s ezért legyvert szokott magával vinni, de tíz éj alatt, mióta a cőgnek igazgatója. sohasem volt fegyverre szüksége. Eppen ezért nem is igen hallgatótt főnökei tanácsára, kik többször figyelmeztették, hogy küldjön maga helyett más *Ogulinba*. De ő nem is akart erről hallani, s vasárnap is még hajnali négy órakor elindult hasáról. Hat óra felé fordultak be az erdőbe. Alig nézhetett körül a két férfi, mikor új lövések dördültek el. s a *kocsis* halálosan találva vágódott el a *kocsiban*. *Schlesinger* most előrattotta revolverét, s a *bokorba* akart lőni, de még mielőtt ezt megtehetné volna a szivanyok go'yoja átjárta a mellét. A rablók most előrohantak rejtékelyűkről, s a *haldo*kló *Schlesinger* addig tüttük-verték, míg ki nem lehetett a lelkét. Ekkor nekiláttak a fosztogatásnak, s miután a szerencsétlen embertől 30.000 korona készpénzt s minden értéket eszedtek, eltávoztak a véres lelt szinteréről. Nem messze innen, egy fához lapulva két kis pásztorfiut találtak, akik a lövések zajára futottak arra. Testvérek voltak, egy hat esztendős kis leány és kilencéves fiúcska. Amint a gyilkosok meglátták szörnyű tettük szepedő ártatlan tanuit, habozás nélkül lelőtték őket. A kis leány még el tudta mondani a do'got, s aztán meghalt. A gyilkosságot *Schlesinger* munkásai fedezték fel, kik hallották a lövéseket, midőn uruk sokáig késést, jelentést tettek a rendőrségen. Az *ogulini* törvényszék megindította a vizsgálatot. A meggyilkolt gyárigazgatót kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja. *Sógora* dr. *Neuberger* Igrác kuria bírónak, bátyja *Schlesinger* Miksa és *Schlesinger* Izidor budapesti fanagykereskedőknek, a harmadik füstveséi körjegyző Rózsabegyen, a negyedik pedig fanagykereskedő a felvidéken. Két nővere is van, az egyik egy bécsi gyárigazgatónak a felesége a másik a zombori királyi mérnök neje. A boldogtalan ember két gyermeket hagyott hátra, fia dr. *Szegő* Gyula vidéken ügyvédjelölt, leánya pedig dr. *Wohheim* zombori orvos felesége.

— **Apagyikos katona.** *Nagyváradról* táviratozták: *Bálint* István póltartálekos baka ma délelőtt a piacon találkoztott mostoha apjával, aki a faluról jött be a városba. Apa és fia közt szóváltás támadt, miközben *Bálint* István kirántotta szuronyát és avval oly erővel szurta hasba mostoha apját, hogy az azonnal meghalt. A gyilkosot a katonai őrző fogta el.

(x) Használt-e már Stomatint?

(x) Vétkes mulasztást követ el mindenki, ha egy 50 000 koronás nyersélt esélyt visszautasít, mikor a kockázat csak 1 korona mint az Orvos-Szövetség sorsjátékánál IV., Váci-utca 17.

Az első óra előtt.

— Egy anyja a tanítóhoz. —

Oh mester, drága mester, vajh meghallja-e gyöngye, fáradt hangom? Ön, a bölcs, a mindentudó, az együttűneke hangját? Ha most itt állana előttem, megdermedne bizonyára minden csöpp vér bennem. És ha megkérdezném, mit akarok, mit se tudnék szólni. Csak néznék öre esdre, kölyörögve. És rámutatnék kis fiamra némán. Ottan fekszik gyáram mellett mosolyogó ajkkal. Nézzé, mester, sugárzik az arca. Nézzé, mester, nincs homlokán ránc még. Gond ekéje nem szántotta végig, bú felhője nem borongott rajta. Mester, irlalmazzon neki, könyörüljön rajta! Látom, csudálkozva néz rám. Nem érti meg, mit jelent e zürzavaros szó-ár. Nem érti meg, mire kérem esdeklő szómmal, nem érti, hogy mért indul meg könnyeimnek árja s miért reszket elfulladó hangom. Oh, mester, bocsásson meg nekem! Hogy is értsen, mikor magam, enmagam sem értem. Csak azt tudom, hogy kis fiamra nagy nap virrad holnap. Megteszi az élet első nehéz útját. Holnap lesz az első iskolai óra. S ön tartja meg, mester... *Szegény* övegyasszony vagyok, nem értek a pedagógiához, de annyit tudok, hogy a hirtelenül, az átmenet nélkül beáló fagy virágokat hervaszt. S ettől félek, mester! Kicsi fiam nem halott még eddig kemény szót és paraucsoló, tenyegető hangot. Leike olyan, mint a virág ériutlen szirma. Lágy bársonyát nem csipte még dér meg, hideg eső nem pasztolta és, nem tépdeste sivűlőttő szél meg. Üvegházban ápolgattam eddig. Szerettem lágy ívalma simogata végig. Meseország fényözönét: pazar kézzel hullasztottam rája. Hadd fürdők, melegedjék benne... Sejtje hát, mester, mért rezzenek minduntalan össze? Mért fut rajtam minduntalan halk borzongás végig? A holnapi nap pirkadása szomorúság néki. Azt jelenti: itten van az élet. Kemény keze megmozdul és üvegházam szörnyűsleges osztrénéssel összeomlik mentem. És nincsen, ami kis virágom védje. Mi lesz véle, hogyha mindjárt haragos szél csatogatja felette meg szárnyát? Ha a közöny megfagyasztó lehellete éri? Ha csipdeső szók túlnakjai seberik meg holtra? Ne nevelissen, mester! Ne mondja hogy ezek egy gyermekét kényeztető anya rémítőmánya. Mester, a virágnak nap kell! Mester, az első iskolai óra a legfontosabb óra. Olyan, mint a születésnek, meghalásnak perce. Szent és titokzatos, mert létezésük új formáit szüli. Tárt kapukat nyit meg. Kezdeté egy ismeretlen utnak. Ami az első iskolai óra előtt van, az álom; mi utána jó: szigorú valóság. Kezdeté a szörnyűsleges harcnak, melynek utolsó hangja a koporsófüdél csattanása. Az első iskolai óra benyomásai millió érzésnek, ezer érénynek és ezer hibának csíráit rejtik magukban. Mester, nap, fényt és meleget árasztó nap kell a gyöngye virágnak! Fény, amely melegit, világságossá, mely elhajszolja a gyermeki lélekből a félelem árnyait és utat nyit a bizalom fehér ga'ambjainak. Mester, vajha volnának kicsike gyermekei! Kicsikék és bájosak, gyöngédségért epedők és szeretetre szomjazók. És vajha közülük lépne be az iskola termébe, az első órára. Közülük, miután mesélt nekik csodás országról, zengő tákról, beszélő madárról. Közülük, miután látta ártatlan tekintetük csodálkozó fényét és az arcaikon kigyulladó rózsát. Közülük a eszűdes gyönyör mosolyai ajkán.

És szólna az osztály előtt, mint hozzájuk szólott, a mesétmondó jó apának hangján. Ha ezt tudnám, nem félnék ez éjtől. Nem aggdódom félannyira kicsi fiam sorsán. Mert a tanító mosolya olyan, mint a tavaszi nap fénye. A fiatal csirákba életét áraszt. Előmulánása a gyümölcsöshöz nyárnak. Jelzője, hogy a kalánács arany magja léssen és a gyümölcsöt nem rontja meg féreg. Am, ha ridegség ül a tanítónak arcán, korai fagy dermedezik száz kis szíven végig. Korai dac, gyanakodás lepi el, mint pénzszombamege.

Skokott-e ön imádkozni mester? Hogyha nem, hát ön helyett is imádkozom, mostan. Imádkozom, hogy ez éje nyugodalmas légyen. Ne riaszszak kellemetlen álmok. Borítsa rá szárnyait a béke. Hitves keze simogassa homlokát meg lágyan s üsse el a fellegetek róla. Édes szava muzsikaként zengjen s a lelkébe, mester, vidámságnak rózsapírja szálljon! S így menjen az iskolába reggel. S hogyha belép, derüt hintsen széjjel. Ez a derű nem oszlik el, mester. A kis szívek megörzik szirig. Velük nő és fakaszta az áldást. Áldást, amely visszazáll majd önre.

Oh, de hogyha Istenemet haszlatlanul kérem és nem hoz önnek nyugalmat ez éje... Hátha szívét vad viharok dulják, hogyha örvény bányja-veti lelkét... Akkor, mester, ne tartis meg holnap azt az órat. A legeső, legfontosabb órat. Ne érje a zsenge vetést korai fagy átka. Ne érkezék kicsi fiam komor arccal vissza. Ne lassam meg piros ajkát mosoly

nélkül délben. Mert e mosoly üdvösségem nekem. Ez a mosoly boldogságom, reményességem, bátortóm, me'engető sugaram a téiben. Ha eltűnik, mi marad meg nekem? Sötétség és reménytelen bánat. Ha eltűnik, kárpótlásul mit adhat ön nekem? S mit adhat vaj' néki?

Nézzé, mester, mily nyugodtan alszik. Ottan fekszik gyáram mellett mosolyogó ajkkal. Nézzé, mester, sugárzik az arca. Nincs homlokán egyetlen egy ránc még. Gond ekéje nem szántotta végig, bú felhője nem borongott rajta. Mester, mester, irlalmazzon neki, könyörüljön rajta. Mint egykor a lépap szokta, enmagáért imádkozték holnap, enmagáért: óra előtt, hosszan...

R. A.

SZÍNHÁZ, ZENE

•• **Vigszínház.** A Vigszínházban holnap, szerdán az *Osztrigás Mici* szakítja meg egy estére a *Korbdacs* előadásainak sorozatát. A címszeret *Varsányi* Irén játszza, aki a második felvonásban az ünnepejelönet keretében elénekli a bires Kis bögre dalt.

•• **Mahler igazgató** és *Berlin*. *Berlinből* táviratozták, hogy *Fossart* intendants és *Mahler* bécsi igazgató közt komoly tárgyalások folynak a végből, hogy *Mahler*, az elhalt *Lumpé* helyébe, a *berlini* udvari opera zeneigazgatóját kineveztessek.

•• **Videki színészet** *Junius* 24-ike óra működik *Nagy-Kanizsán* *Kövesy* Albert színtársulata a közönség pártogása mellett. Nap-nap után szép közönség látogatta a nyári színházat. Az igazgató a színi-identy nagy anyagi eredménnyel fejezte be. Ezután a társulat *Kécskemetre* majd *Ungvárra* megy.

Nyiltér.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

kittű sikerrel
használtatik

Salvator

vese-, húgyhólyag- és kövszöngbántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a czukros húgúránál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csírmentes!
Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a
Salvator-forrás igazgatóságánál Egeresen.

Budapestben, főraktár *Edes*kut U. urnál.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **kövszög, asztma, sziv-, vesé-, gyomor-, bé- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és bürbajokban Biztos védelem székühdés és elmozvar ellen.** 15 év óta kilett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének,
Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia rendelőintézete van
Budapest, V., *Váci-körut* 18. szám a.
Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig.

Díjazott leveire válaszol. — Betegüket intézetben kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymód.

Étvágytalanság, emésztési zavarok

a legönnyebben elmalnak **fohitechéi**, **Tempelforrás** időküdi íváda
Alatt: Régebbi vagy chronicus bajoknál, **„Styriaforrás”** (erősebb)
használandó.

Negyebni raktár Magyarország részére: **Hoffmann József** Budapest,
Báthory-utca 8.

Az e rovát alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

•• **Labdarúgás.** Ma bevezgődték a három napig tartó *Ramber-mérkőzések*, melyek eredményével a magyarok meg lehetnek elégedve. Igaz ugyan, hogy a bécsi csapatnal való mai mérkőzés azok javára dőlt el 3 : 2 arányban, azonban kis előrelátással éppen fordított vagy még jobb eredményt is érhettek volna el a mieink.

Sokkal észszerűbb lett volna ugyanis nagyobbára a *M. T. K.* tagjaiból állott csapatot naplemente után játszátni, mert azok sem a meleget, sem a fáradságot nem bírták úgy elviselni, mint a *B*) csapat viharozott, kipróbált derek játékosai. Az bebizonyult a match második részénél a prágaiakkal szemben. akiket jóformán egyik félidő tartama alatt sem engedtek át a határvonalon, hanem folyton sakkban tartották az egész csapatot, aminek eredményeképpen az első félidőben 3, a másodikban pedig 1 góalt lőttek. A mieink azon igyekeztek, hogy az első csapat által szenvedett vereséget kiközösüljék, a

csehek pedig elkészedve küzdöttek, hogy több gólt ne kapjanak, s bizony sokszor nagyon is elragadtatták magukat és durvázkodtak, mit a magyarok hasonlóan viszonoztak. Így történt azután, hogy a bíró a mérkőzés vége felé egy magyar játékos kiállított a pályáról, míg a csehek közül egy kellett egyet társaik karján kivezetni. Egyébiránt a játék már teljesen sötétben végződött, úgy hogy néha a küzdők is csak vaktában rugdostak a levegőbe. Hisz: szük, hogy jövőben a rendezőség beéri az egyes versenyekkel is, mert — szó ami szó — egy kissé sok is a jóból két izgatott match-et végignézni ilyen meleg időben.

A Népszegítő Labdarúgó Csapat mely a Műegyetemi Football Klub és az Upesti Torna-Egyet játékosaiból alakult nyári alkalmi csapat, mai utolsó mérkőzésével dicsőségesen fejezte be szereplését. Győzelmet aratott 2 : 1 arányban a Postások testileg jóval erősebb csapatán s a győzelmével kiköszörülte azt a csorbát, melyet verelenségek híre a Postásoktól szenvedett mult vasárnapi 1 : 0-as veresége ütött. A mai mérkőzés kezdetén a Postások lépnek fel támadólag s a félidő végén a jobbszélső egy magas beadása egészen váratlanul a góalba megy be. Mindenki biztosra veszi már a Postások győzelmét, de a Népszegítőek a második félidőben gyönyörű összjátékot kezdenek s csakhamar kiláncszítják a Postások védelmét. Niessnernek sikerül a labdát a kapu előtt Aschnernek átadni s ez belővi a kiegyenlítő gólt. Ettől kezdve a Postások kíméletlenül játszanak, Kertay a labdát jelelő Aschnernek a fejére grnk. amely szabálytalanságot a bíró a játékból való tüperenyi kiállításra büntet. Gabrovitz nekiszalad a labdát vívó Haenschnek, de az ütközés folytán Gabrovitz válik barcképtelenné. A Népligetiek egy szép támadása korter eredményez, melyet Niessner éppen a kapu elé is s Lichtman befelje; ez volt a mérkőzés utolsó gólya, mely az eredményt a Népszegítő Csapat javára 2 : 1 arányban eldöntötte.

Lóversenyek.

Budapest, szeptember 8.

Az egymást követő ünnepnapok *Alagon* és *Bécsben* szülötték nyeregbe a lovasokat, de míg az *urlovasok* pályáján érdekes esemény nem történt, *Bécsben* a *Springeristálló Bon marchesal* és *Galabaddal* ítszi könnyűséggel foglalta le az *Esterházy* memorial két első helyét *Bob Adams* előtt s ezzel az 50.000 koronás győzelmével elérte, sőt el is hagyta az eddigelő első álló *Blaskovichistálló*.

Az 5000 koronás *államájában* Nemes szenvedett váratlan vereséget *Styriából*. A versenyek részletei eredménye:

Alagon.

I. Előadó verseny. 1000 korona. Távolság 1200 méter. Gr. Pejacevich A. *Winfaldia* (Szemere) első, Krausz L. *Bulija* (Krause) második, Zangen I. *Alerweil* fidel (Zangen) harmadik, azután *Cifra Panna*, *Bistos*, *Ujfalu öcsese*. Totalizátor: 10: 18. Helyrefogadások: I. 50: 79. II. 50: 190.

II. Conjuror akadályverseny. 1800 korona. Távolság 4000 méter. Mravik Pál *Tromfa* (Hagelin) első, Schmidt Gy. *Co d'Oro* (Reichlin). Totalizátor: 10: 11.

III. Téli pályagöngye gátverseny. Díj 1600 korona. Távolság 2400 méter. Jankovich-Bésán Gy. *Gaudibunda* (Krause) első, gróf Bathányi E. *Jásza* (Zangen) második, Folberth J. *Va banqueja* (Reichlin) harmadik. Azután: *Mv Lady*. Ne engedj. Totalizátor: 10: 13. Helyrefogadások: I. 50: 60. II. 50: 92.

IV. Háróméves nyeretlenek gátverseny. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Liptay B. *Párfánya* (Smejda) első Jankovich-Bésán Gy. *Pogányja* (Rémes) második Stein R. *Mind you* (Mahán) harmadik. Azután: *Mirage*, *Agnes*, *Mikrohogy*, *Acél*. Totalizátor: 10: 114. Helyrefogadások: I. 50: 182. II. 50: 128. III. 50: 108.

V. Sashegyi díj. Díj 1500 korona. Távolság 2800 méter. Gróf Wenckheim D. *Szemermes* (Krause) első, Czárán J. *Mr. Jersey* (Reichlin) második, Mr. *Field Hasstram* (gróf Pejacevich) harmadik, azután *Muslica*, *Windhund*. Totalizátor: 10: 21. Helyrefogadások: I. 50: 68. II. 50: 102.

VI. Kétévesek eladóverseny. Díj 1200 korona. Távolság 1600 méter. Mravik P. *Cstriz* (Mái) első, Jankovich-Bésán Gy. *Szemes* (Wekermann) második, gróf Degenfeld J. *Göta elf* (Rutbard) harmadik, azután *Zsedényi*, *Üsed*, *Epés*, *Méonante*, *Elegie*, *Mutuszka*, *Polemta*. Totalizátor: 10: 36. Helyrefogadások: I. 50: 100. II. 50: 176. III. 50: 122.

Bécsben.

I. Hárómévesek gátverseny. Díj 3000 korona. Távolság 2800 méter. Krausz L. *Vadonca* (Barker) első, herceg Taxis E. M. *Tolmácsa* (Williamson) második, gróf Choriszky F. *Alta Wieseje* (Fejes) harmadik. Azután *Amphissa*, *Rama tur'i*, *Kintornás*. Totalizátor: 10: 22. Helyrefogadások: I. 50: 89. II. 50: 128.

II. Előadóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Krausz L. *Pszilosárja* (Fries) első. If. *David E.* *Ilonkaja* (Neuchold) második, Meichl T. *Sphinxje* (Adams) harmadik. Azután: *Original*, *Sohasem*, *Gedacht*. Totalizátor: 10: 70. Helyrefogadások: I. 50: 104. II. 50: 74.

III. Gróf Esterházy Miklós emlékverseny. Díj 50.000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Springer G. *Bonmaroche* (a Tarai) első, báró Springer G. *Galabadjja* (Lewis) második, báró Königswarter H. *Bob Adams* (a Russel) harmadik, azután *Réve d'or*, *Hádur*, *Wood Péter*, *Toftla*, *Negonglen*. Totalizátor: 10: 13. Helyrefogadások: I. 50: 59. II. 50: 83. III. 50: 87.

IV. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 m. Losonczy Gy. *Mámorja* (Adams) első, Egyedy L. *Bona Grazajja* (Martinkovics) második, Boros J. *Snip-snapja* (Milburn) Harmadik. Azután: *Petrolay*, *Vinga*, *Bogár*, *Ordinarius*, *Fair mortgage*, *Tyrann*, *Merry Agnes*, *Leona*. Totalizátor: 10: 10. Helyrefogadások: I. 50: 92. II. 50: 75. III. 50: 113.

V. Államdíj. Díj 5000 korona, távolság 2000 méter. Ifj. *Dávid E. Styriája* (Bonta) első Blaskovich E. *Nemese* (Van Dusen) második, báró Harkányi J. *Wikingje* (Adams) harmadik. Azután *Carte blanche* *Csurgó*, *Casanova*. Totalizátor: 10: 59. Helyrefogadások: I. 50: 95. II. 50: 66.

VI. Kétévesek előadóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Uchritz Zs. *Róther bonja* (Uka) első Krause L. *Bedachtja* (Fries) második. Losonczy Gy. *Eztelje* (Neuman) harmadik, azután *Borax*, *Macchiavelli*, *Partanna* *Vergissmichint*, *Mardonius* és *Kikelet*. Totalizátor: 10: 71. Helyrefogadások: I. 50: 99. II. 50: 79 és III. 50: 91.

VII. Akadályverseny. Handicap. Díj 3000 ko-

rona. Távolság 4000 méter. Dreher A. *Kalauerje* (Huxtable) első, Mautner V. *Tokaja* (Poole) második, azután *Healy*. Totalizátor: 10: 20.

TÁVIRATOK

Brüsszel, szeptember 8. A néphygieniai kongresszus ma tartotta utolsó ülését. A legközelebbi kongresszus 1907-ben Berlinben lesz.

Az almugari harc.

Ain-Sefra, szeptember 8. Megerősített nyer, hogy az *Almuga* mellett e hó 2-án vitott harc rendkívül elkeseredett volt. Az ütközést reggel fél 9 órától délután 4 óráig tartott. Az élelmezési szállítmányt kísérő csapata, mely az idegen légió egy szakaszából és egy felszakasz saphiból állott, *Vaucher* százados és *Selchousen* dán hadnagy parancsnoksága alatt, egy jelentékeny számú hakkar csapat által megtámadott. A tiszteket és altiszteket sorban lemészárolták. A franciák 37 halottat és 47 sebesültet veszítettek és a legvégsőkig ellenállottak, mindaddig, míg egy 120 főnyi segélycsapat megérkezett. A halottakat katonai díszszel eltemették a harc színhelyén. *Vaucher* kapitány másnap belehalt sebeibe. A sulyosan sebesültek közt van *Selchousen* dán hadnagy is. O'Connor tábornok elhagyta Oran, hogy délné menjen.

Közgazdasági táviratok.

New-York, szeptember 8. *(Térmenytőzede.) (Zárlat.)*

Gyaprot: New-Yorkban helyben 12.25 (12.50). Szept.-re 11.68 (—). Decemberre 9.66 (9.70). **New-Oreansban** helyben 10.94 (11.1/2). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphában 8.50 (8.50). Refined in Cases 10.50 (10.50). **Credit Balances at Oil City** 1.56 (1.56). — **Zsír:** Western steam 9.— (8.75). **Rohe és Brothers** 9.— (9.—). — **Tengeri irányzata** állandó. — Szept.-re 58.1/2 (58.1/2) — Okt.-re — (—). — Dec-re 57.1/2 (58.1/2). — **Buza** irányzata állandó. **Piros ősz** helyben 88.— (88.1/4). — Szept.-re 87.1/2 (87.1/2). — Okt.-re — (—). — Dec-re 87.1/2 (88.—). — Máj-ra — (—). — **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Szept.-re 3.90 (3.85). Dec-re 4.25 (4.25). — **Liszt:** Spring Wheat csiros 3.80 (3.80). **Cukor:** 3.1/2 (—). — 3.1/2. **Új:** 27.25—27.15 (—). — **Réz:** 13.75—13.85 (13.75—13.85). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 8. *(Térmenytőzede.) (Zárlat.)*

Buza irányzata állandó. Szept.-re 80.— (80.1/4). — Októberre — (—). — **Tengeri irányzata** állandó. — Szept.-re 51.— (52.1/4). — **Zsír:** Szept.-re 8.95 (8.77). Dec.-re 7.20 (7.25). — **Szalonna** short clear 8.93 (8.81). — **Sertisásus:** Dec.-re 12.70 (12.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

REGÉNY

A szép özvegy

— REGÉNY —

Írta: KEVILL-DAVIES ALBERT

(23)

— Nos, kedvesem, — szolt Dora — miután kényelmesen helyet foglalt, — mondja el, mit csinált egész nap. Beachvilleben megreggeliztet és természetesen látta miste Lonsdalet és a csinos Munraven Alicet.

— Nagyon esinosnak tartja?

— Oh igen, és tudom, hogy a legtöbb ember ugyanígy gondolkozik. De nézetem szerint nem csinosabb, mint az én feketeszemű barátom.

— Ön nagyon tud hizelegni. Ha még férfi volna!

— Bár az volnék, bár nem sokat törődöm a férfiakkal.

— Éppen ez az, amivel ön engem csudálatba ejt. Ön oly közönyös a férfiakkal szemben. Munraven Alice ellenben, bájos leány az igaz, mintha nem is ismerne más életcél, mint a kacérokodást. Szinte boldogtalanannak érzi magát, ha férfi nem szalad utána.

— Csunya egy tulajdonság! — Szolt Dora — és a mellett játszza az ártatlant. Mister Lonsdale is szalad utána?

— Azt hiszem, igen. Ugy intézi a dolgot, hogy lehetőleg sokat legyenek együtt. Holnapután mind itt fogunk reggelizni.

— Kicsoda?

— Lord Beachville, lady Harriet, Herbert és Alice. Tegye meg azt a sziveséget, Dora és figyelje meg mister Lonsdalet, vajjon észrevette-e, hogy szerelmes Aliceba. Astán mondja el észrevételeit nekem.

— Pontosan meg fogom figyelni, kedvesem, és jelentést teszek majd. Különböben nem szokatlan-e, hogy lady Harriet meghívja Beachvilleba, pedig nincs is más vendége, mint a lord és fia?

— Nekem is különönsnek tűnt föl e meghívás. De azok bele vannak bolondulva ebbe a leányba. Ha a jövőendő lord Beachvillet akarja hálójába keríteni, akkor tényleg kedvez neki a szerencse.

— Hát csakugyan az volna a szándéka? De hát miért akar egyáltalán férjhez menni?

— Gondolja meg, hogy Lonsdale kitűnő parti. És ha már kilátása van arra, hogy meghódítsa, miért ne tenné meg?

— Talán mégsem. De nézetem szerint, kedvesem, ha ön versenyre kelne vele, okvetlen legyőzné őt.

— Nem tudom. Nem tagadom, Dora, hogy kimondhatatlanul szeretem Herbertet és van okom rá azt hinni, hogy ő is szeret engem. De sohasem fogom magamat egy férfi nyakába vetni.

— De azt nem tudja, hogy Aliceba szerelmes-e?

— Nem. Nem hiszem, mindenesetre nem szereti annyira, hogy ki ne lehetne őt ábrándítani. De ha egy férfi szüntelen egy nő társaságában van, mint ő is, végül mégis csak lépze meg, ha a leány ügyes és csinos, és miss Munraven mindenesetre az. Nos édesem, esodával határos volna, ha egy leány mindezek után nem vezet-hetné oltár elé áldozatát. Mi az ön véleménye?

— Azt hiszem, hogy ha a dolog úgy van, akkor miss Munraven nagyon hamar Lonsdale Herbert felesége lesz.

No hát Alice csinos, takaros leány és sok szerencsét kívánok neki. De természetesen el ne mondjon egy szót se abból, amit itt mondtam. — Magától értetődik. Sohasem szoktam felesegni.

— És ha holnapután az ebéd végeztével sétálni szeretnék Herberttel, kérem, vigye el Alicet magával másfelé.

— Ugy lesz, elviszem magammal, hadd

nézzze meg a juhokat a holdvilágnál vagy egyebet, amit ön nem akar látni.

— Milyen áldott jó teremtés maga! Mit végzethetnék én ön nélkül? Ugy örülök, hogy ön eljött velem ide.

— En is. Nagyszerűen érzem itt magam.

— Ennek örülök. Már attól féltem, hogy unatkozni fog itt. Miért ment ma a faluba?

— Hát Hardenné asszony fáradt volt és nem jelent meg, tehát eszembe jutott, hogy felkeresem a paraszokat.

— Es milyeneknek találta őket?

— Nagyon alárendelt helyzetük van, nem olyan, mint az amerikai munkásnépek. Ezek az emberek mind nagy tisztelőnek tartották, hogy megátogattam őket.

XX.

Alice története.

Másnap, nyugtalanul töltött éjszaka után, korán reggel kelt föl Alice, felöltözött és kiment a kertbe. Miután egy darabig keresztül-kasul járt a kertet, bement a kastélyba és ahogy szobája felé tartott, nyitva találta lord Beachville dolgozószobáját. Ekkor észrevette, hogy a szoba üres, bement és leült egy karosszékre, az íróasztal előtt több kép és festmény lógott a falon és köztük az íróasztal felett az elhunyt Hardenné asszony kis olajfestési képe. Alice rákönyökölt az asztalra és fejté kezére hajtvja, nagy érdeklődéssel nézte a képet. Mintha eleven volna e kép, halk hangon megszólalt Alice:

— Miért hasonlítasz hozzám annyira? Miért követ folyvást a te képed? A titkos rokonszenv számba kötnek össze bennünket. Közben erőt vesz rajtam az a szilárd meggyőződés, hogy te vagy az igazi anyám és így boldogga tesz látsdod. Okvetlenül úgy van, van valami kapcsolat köztünk és mi lehet más, mint hogy te vagy az anyám.

Aztán Alice megint néma merengésbe mélyedt. Az óra ketyegett szüntelen.

(Folytatása következik.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

A titok.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá Wolf Pierre. Fordította: Fái J. Béla.

Személyek:

Table with 4 columns: Actor names (Jauvenel, Rákosi, Henry, Santenayné) and roles (Ujházi, Trevoux, Langéacné, Deszö, Genevieve, Lancy, Marie).

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

Osztigás Mici.

Bohózat 3 felv. Irtá: Feydeau. Fordította: Béli Izor.

Személyek:

Table with 4 columns: Actor names (Petyon, Gabrielle, Tábornok, Clementine, Oszt. Mici) and roles (Balassa, Zorignon, Nikó L., Monticourt, Veudrei, Marollier, Pécsi, Virontén, Varsányi, Báróné).

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

Cigányélet.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerzte Dankó Pista.

Személyek:

Table with 4 columns: Actor names (Günther, Mici, Jankó) and roles (Boross, Pfiefferkorn, Kornai, Zsuzska, Rubos, Milos).

NAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

A drótestót.

Nagy operetta előjátékkal, 2 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf.

Zenét szerzte Leáné Ferenc.

Személyek:

Table with 4 columns: Actor names (Günther, Mici, Jankó) and roles (Boross, Pfiefferkorn, Kornai, Zsuzska, Rubos, Milos).

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

Szerbia.

Irtá: dr. Strausz Adolf. Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

Rip van Winkle.

Regényes nagy operetta 4 felvonásban. Irtá Meilhac, Gille és Farné. Fordították Evva Lajos és Falk Rikárd. Zenéjét szerzte Plaqueville Róbert.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. szeptember hó 9-én.

Egy borbélyesalád kalandjai vagy: Fregoli és Fregolina.

Ezenek bohózat 4 szakaszban. Kezdeté 7 1/2 órákor.

DR. RENNER

vizgyógyintézet

bejáró betegek részére.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Asztroszben gyögykezelésük mindenféle: almatlanság, szédülés, fejfájás, valamin minden ideg- és gerincnyokok, gyomorgéji állapotok, ideges szivbántalmak, a gyomor és belek rendhagyása stb. — Gyögykezelésük: A vizgyógyító-mód osztrák eljárás kivül, szeszavvas fürdök (szilvásvölgyi stb.), felfürdök (tollisokkú) és csuszos bálnakúrák, és elektromosítás minden fajta masszázst stb.

Kívánatra prospektus. — Árak mérsékelték.

Fogpiszkáló

cikket minden minőségben, mint legelső forrás legutányosabban szállít LÁNG M. A. és Társa, BUDAPEST, VI., Lázár-utca 12. Nagyban szállítás kereskedőknek! Postacsomag szétküldés is!!

Ős-Budavára

Nyitva d. u. 6 órától reggel 4 óráig. Ma szerdán, szeptember 9-én

Fényes kivilágítás

A nagy varieté színhapon a szenzációs új szeptemberi műsor:

- Helga Dumont fantasztikus tűzlány. Romulus Trio erőművészek. Little Aurigh japán légtörő. Elaine Ravensberg angol Opera énekesnő az ő csodaszép magyar énekével.

Folies Comiques-ban

uj magyar és német bohózat és Steinhardt. Katonazene és különféle zenekarok.

Belépő díj 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi tőz-dékon kaphatók

FOVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17. Ma és mindennap

Miss Helia Vulcaine

(Goldreich) többzetben kiütetett látványgyönyörűsége (a tiz szennőre, az órák szék tündére)

Cake-Walk látványgyönyörűsége! Remek díszletek és világsztár háttér.

Les Sousloff Tarka színpad

Garcin Szenzációs! Bianca Braselly lavina-omlásai és a többi különlegesség. Károlyi Károly hegedűművész és zeneszerző fellépő. A télközben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyek.

Kitünő találmány! Célszerű és kényelmes

az új találmány, szabadalmazott

FÉRFI-ING,

melynek nyakbőrsége magától szűkbe vagy bővebbre szabható. Kiszárolag nálunk, a feltalálónál kapható a következő minőségben: Tartós jó chifonból kemény, sima, vagy rődes mellé 2 ft 2 25 - 2 75 pub. háttér vagy sima mellé 2 ft 2 50 - 2 75 Azonkívül méretk szerint minden tiszta kivitelben készíthető. Megrendelésnél kérjük a gallér számát megadni. Továbbá: Különlegességként francia és angol urfi divatokat, valamint bel- és külföldi kalapokat. Árjegyzékkel szivesen szolgálunk. Még nem felelő árut kiserelünk vagy kívánatra a pórt visszajárjuk.

A nyári idejére különösen ajánljuk színes francia batiztingeket árbanja 2 ft 50 kr.

Vértés és Sebestyén

es. és kir. szab. fehérnemű-készítő Budapest, IV., Múzeum-körút 15. sz.

25%-kal olcsóbb, mint bárhol!

Butor

Elegáns és szigorúan szolidan kidolgozott szalon-, háló-, étkező-, uri- és leányzóba-berendezések a legutolsó divatu fagonban állandóan s meglegő nagy választékban kézen tartákon vannak. Szétküldés az ország minden részébe jóállás mellett.

SZABÓ FERENC ÉS TÁRSA

mindennemű divatos lakáberendezések raktára, Budapest, Kerepesi-ut 12. szám. (Sip-utca sarkán.)

(Kérjük a címre pontosan figyelni.)

3.95 Ft egy finom metszett üvegkészlet, mely 6 darabból áll: 12 dró vizes, 12 poros-, 6 likőr-pohár, 1 vizes, 1 borosty., 1 likőr-alack. Iszemmentő. 6 teacup szettjével 1 gyümölcs-alvány. Legnagyobb kivitelben 1 ritka drágább. Még nem felelő árut visszajárjuk. A pénz visszafizetettik. Lásd a 30 kr. számla fel. Iszemmentő a vas-utálton és megjelölés Bohm J., Budapest, VI., Hunyady-körút 17. I. szám.

Orvos Sorsjáték 1 koronáért 50,000 korona nyerhető. BUDAPEST, IV., Váci-utca 17/7.

Főnyeremény 50,000 korona ért. 1 sorsjegy ára 1 korona. Mintán a huzás már október elején megtartatik és a kereslet nagy arányokat ólt, kérjük a beszerzéssel sietni és a megrendeléseket lehetőleg azonnal, legkésőbbben azonban szeptember 16-ig feladni. — Központi iroda: Budapest, IV., Váci-utca 17/7. Sorsjegyek ezenkívül minden bankházban és dohányüzletében kaphatók.

Csemegeszőlő és őszibarack. Szállított 5 kilos kosarakban, bermetve bárhova Magyarországra és Ausztriába, csemegeszőlőt 5 kilo 3 korona, őszibarack 5 kilo 7 korona. Deutsch Zsiga és Társai Szabadka. Szabadkát és Kelebiát csemegeszőlő és gyümölcs nagytermékek.

Gavallér ruhakerár megnyitá Kosuth Lajos-utca 15. I. 15. Prack és szalon öltöngy kölcsön adainak. A hölgyekre néve nagy fontosságú azt tudni, hogy egyedül a "Lorison-Orém" van arra hivatva, hogy a szépséget fenntartsa és a hoi hiányzik, elérhető legyen; mert e szerszám a legjobb mely e téren feltaláltott, és minden követelménynek megfelel, a mi az arcápolást illeti, mert a hölgyek már 2-3 napi használat után meggyőződnek meglepő határolól. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső művészek használják a legmegelőbb eredményes, mely az arcot viruló frissé és fiatalá teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcot bőnömá, frissé és sugárzóvá teszi; még előreláthatott koru hölgyek is oly csodás arczsinál kaptak a "Lorison-Orém" használatá után, hogy életükkel meghatározní lehetetlen. Egy tégely ára 6 frt. Márkár: Ceilang Anna Waa, I. Grabca 14.

Orvos Szövetség Sorsjátéka. Használt férhurhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kívánatra a vevő a helyszinén megjelenik. Sok pénzt! 100 koronás korszhaték havontok, minden állásnyónak (mellőkereslet) K. Közelít. Rea 15. Merkúr hirdetés osztályánál Stuttgart, Stutt. strasse 6.

Szabadalmakat készítő és értékesítő dr. Wirkmann József hités szabadalmi ügyvivő ozelőtt. PATAKY H. és W. Erzsébet-körút 42. Filvilágosítás és prospektus irgypa. BUTOROK divának, matracok, függőmpak, inakerek, legjutányosabb árban részletfizetésre is kaphatók. Nathán Ignácnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.

Szabadalmakat, védjegyeket és mintavédelmet készítőknök: Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32. Böleskey Pál V. Nado-utca 34. Harsányi Jenő V. Nador-utca 34. Kalmár Jakab (Kalmár) VII., Kerepesi-ut 44. Kelemen M. István (Kelemen és Társa) VII., Hotel Royal B. Meller Ernő VII., Erzsébet-körút 13. Neufeld Armin VII., József-körút 8. Schön Fülöp (Schön F.) VIII., Erzsébet-körút 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32. V A V magyar hités szabadalmi ügyvivők testületének tarjal.

Table with 6 columns: Nemzeti színház, Vigszínház, Népszínház, Magyar színház, Föv. nyári színház. Rows include Csütörtök, Péntek, Szombat, d. u. Vasárnap este.